

1099
F. 60

1099

F 60

1099
F. 60

ORESTES EN PYLADES,

O F

IPHIGENIA IN TAURIS;

T R E U R S P E L;

HET FRANSCH GEVOLGD DOOR

M. B.

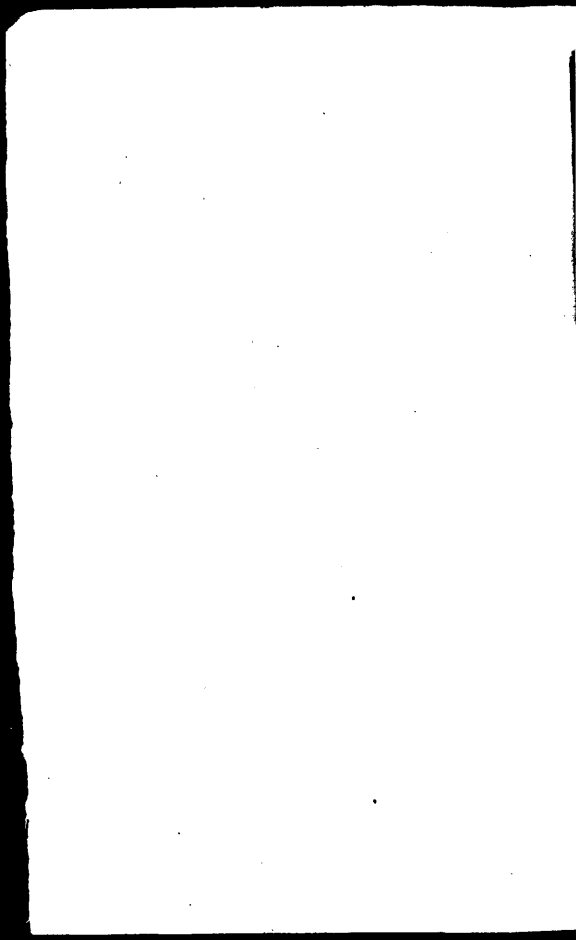
NED.

LETTERK.

T E A M S T E L D A M , B Y
J. HELDERS en A. MARS, in de Nes. 1784.

Met Privilegie.

De Gecommitteerden tot de zaaken van den Schouw-
burg hebben, volgens Octroy door de Heeren Staaten
van Holland en Westvriesland, den 5den November
1772. aan hen verleend, het recht van deeze Privilegie,
alleen voor den tegenwoordigen druk van ORES'ES EN
PYLADES, OF IPHIGENIA IN TAURIS; *Treurspel*,
vergund aan J. HELDERS, en A. MARS.

Amsteldam, den 25. May, 1784.

Geene Exemplaren zullen voor echt erkend worden,
dan die door één' der Heeren Gecommitteerden onder-
tekend zyn.

A. van Bynveld

V E R T O O N E R S.

THOAS, *Koning der Tauro Scythen.*

IPHIGENIA, *Dochter van Agamemnon, groote
Priesteres van Diana.*

ORESTES, *Broeder van Iphigenia.*

PYLADES, *Halsvriend van Orestes, en Minnaar
van Iphigenia.*

TOMYRIS, *Ryksprinses van Tauro-Scythiën.*

ANTHENOR, }
HYDASPES, } *Scytsche Legerhoofden.*

CYANE, *Priesteres van Diana, Vertrouwde van Iphi-
genia.*

ERINE, *Vertrouwde van Tomyris.*

TAXIS, *Hoofdman van Thoas Lyfwacht.*

*Het Tooneel verbeeld de Hofzaal van Thoas,
binnen Ctenos, een Zee stad van het
Taurische Scythiën.*

ORES.

ORESTES EN PYLADES,

O F

IPHIGENIA IN TAURIS;

T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

THOAS, HYDASPES.

Zie nu, myn Heer, die dag, na zo veel zorgen, straalen,
Waar op Vorst Thoas van zyn wensch zal zegepraalen;
Waar op die krygsheld, zo gelukkig door zyn min,
Trouwd, voor het echtaltaar, zyn schoone zielsvriendin.
't Was niet genoeg, dat gy tot koning wierd verheven
Om uwe deugden, door 't geboortrecht niet gesteeven,
Dat gy een kroon bezit, niet op u afgedaald
Van uw vooroud'ren, maar door dapperheid behaald.
't Was niet genoeg dat u de magtigste oorlogshelden
Van Scythië den staf van 't ryk in handenielden;
En aan de grootste van hun koningen, tot loon
Van zyne daân, een bruid opdroegen met de kroon.
Wy zagen zelfs Diane, in Tauris aanbeden,
Met heerelyke glans neërdaalen naar beneden;
En by u leiden, door de lucht, die schoone Vrouw,
Wiens fierheid zwicht voor uw stantvaste liefde en trouw.
't Gaat alles naar uw wensch. 't is vrede in uwe staaten;
De luister van uw hof vermeerderren de Sarmaaten,
Wier Afgezant men in dit ryk verschynen zag:
Uw voorloepd slygt in top op deze groote dag.

A 3

THOAS.

6 ORESTES EN PYLADES,

THOAS.

Is 't al beschikt? kan ik de Priesteres begroeten,
Hydaspes?

HYDASPES.

Vorst, zy knield noch aan Dianaas voeten:
Terwyl 't rampzalig hoofd des Grieks, ten valgedoemd,
Verfierd werd en gekroond met kransfen en gebloemt.
Zy, door een heilig vuur beziel, wil niemant spreekfen,
En is in de omtrek van 't gewyde koor geweeken,
Wyl haar neêrslagtig hart in silte zich bereid
Ter bloedige offer, en aanstaande plegtigheid.
Maar, hoe! wat zie ik? wat maakt dus uw geest verflaagen?
Men plengt het bloed, waar in Diana schept behaagen:
Zy werd verzoend, op dat een vorst, alom vermaard,
Een hart bezitte voor de Goôn alleen bewaard.
Niets kan zich tegen dit gelukkig huuw'lyk stellen:
Wat mag uw geest dan zo bekommeren en kwellen?
Is 't my geoorloft, met behoorelyk ontzag,
De reên te vraagen van uw rouw op deze dag?

THOAS.

Gelukkig is hy, wien, ten top van staat verheven,
Geen wroeging kweld, noch vrees voor's Hemels wraak
doet beeven;

Die de overheerde troon niet staâg beschermen moet,
Door 't recht te krenken, en een stroom van burgerbloed.

HYDASPES.

Wat hoor ik? hoe, myn Vorst, wat noopt u tot dit klaagen?
Ik weet wel, dat, toen u 't gebied wierd opgedraagen,
Gy zweeren moest in de echt met Tomyris te treên;
Dat haare vader u tot deze prys alleen
De scepter naliet van heel Scythië op zyn sterven:
Maar wat beloofd men niet om kroonen te verwerven?
Doch als men in die rang zich eens bevestigt ziet,
Dan is men 't hoofd van 't recht, dan gelden eeden niet.
Gy zyt verwinnaar, Vorst; gy heerscht, niets kan u krenken.
Uw magt is onbepaald, 't vliegt al van uwe wenken,
En Tomyris, is te beklagen in haar spyt.

THOAS.

Zy is te vreezen in haar toorne en minnenyd.

Wat

Wat rampen echter haar verwoedheid ook mag baaren,
 Noch voel ik feller smart en dringender gevaaren:
 Zy is 't alleen niet, voor wiens wraak ik bloot moet staan.

HYDASPES.

Wat vyand dreigt op u te komen?

THOAS.

Hoor my aan.

Als de overlede Vorst, uit zo veel Scytsche Heeren,
 De Goedheid had zyn oog en gunst tot my te keeren;
 En, op zyn doodbed, door zyn laatste wil, aan my
 Zyn dochter toefont, en deze opperheerschappy:
 Zag ik, veel meêr door pligt verbonden, als door eeden,
 Hoe Tomyris zich vleide in myn genegentheden
 En dienften, om haar hert te raaken, aangewend.
 Helaas! de Priesteres was my noch onbekend:
 Die dag, die haar zag zo vol luister hier verschynen,
 Bestraalde haare zege, en myn verliefde pynen;
 Myne oogen waren steeds gehecht op haar gelaat:
 'k Wierd Tomyris ontrouw, 'k verwierp myn eer en staat.
 Op dat ik mogt myn ryk in veiligheid regeeren,
 En, onbevreesd voor hen, wier magt my konde deeren,
 Deed ik de vorsten, die ooit mogten staan naar 't ryk,
 Hun hoop vervliegen met hun leeven te gelyk.
 Na ik heel Tauris had tot slaaverny gedwongen,
 Myn vyanden getemd, geroemd van duizend tongen.
 Met eerbewyzingen, die de overwinning baard
 Aan waereldwingers, door hun kryggeluk vermaard,
 Durfde ik de ontdekking van myn liefdevlammen waagen,
 Gelyk een minnaar, die niet vrucht'loos denkt te klaagen.
 Maar, welk een ongeval! die schoone Priesterin,
 Uitlandig, onbekend, versmaade eens konings min,
 Gewaardigde zich niet, die voorslag te overweegen.
 Wat zeg ik? hooger is haar fierheid noch gestegen;
 Ze ontdekt my haare naam, geboorteplaats, noch bloed;
 't Zy 't haar versnading of beleid verbergen doet.
 'k Volharde, in spyt van zo veel koe!heid, haar te minnen;
 'k Zocht duizend midd'len om, in 't eind, haar gunst te
 winnen.

Maar al vergeefs: haar trots, die Vorstetrouw veracht,

Wierd daag'lyks grooter. 'k Zond, gepynigt nacht op nacht
 Door voorbeduidfels van der Goôn getergde tooren,
 Naar Phœbus Tempel, om myn nootgeheim te hooren:
 Bezef deez' woorden, en het lot myn opgeleid.

*Gy zult behouden ryk en leeven,
 Zo lang het kerkbeeld van Diaan,
 In Tauris zal op 't altaar staan.
 Maar vrees een Griek, die, aangedreeven.
 Door raazernijen, 't heilig pand,
 Ten zoen van moedermoord zal jchaaken.
 Zyn komst zal u rampzalig maaken:
 Beef, Thoas voor Orestes hand.*

HYDASPES.

Wat vreemd Orakel!

THOAS.

Wyl het my in stilligheid

Gebragt wierd, had ik tyd in 't midden dier gevaaren,
 Myn eerst verstrooide geest te brengen tot bedaaren.
 'k Dacht, om myn leeven voor die doodelyke slag,
 Te dekken, dat ik moest verbergen, hoe 't'er lag,
 De haatlyke naam van dien Orestes wraaken,
 En al de Grieken aan die gruw'len schuldig maaken;
 Myn vrees en gramschap voor een eenige beducht,
 Op duizend wreken. Om myn volkeren, uit zucht
 Voor hunnen koning tot der Grieken val te wekken,
 Deed ik der Goden Toik hen 's Hemels wil ontdekken.
 De Scythen becdfen straks voor 't onheil van den staat,
 En zochten midd'len, of afwendig van dat kwaad:
 Der vreemdelinge val wier plegtelyk beslooten
 Ten offer van Diaan. Wat is 'er bloed vergooten
 Na deze tyd, door zulk een kerkdienst, veel te snood?
 Hoe veele onnozele om een schuldige gedood?
 't Herhaalde moorden, en dat droevig menschen slachten,
 Kon myne misdään slechts vermeerd'ren niet verzachten.

Om wegens dien Orest, in zo veel duisterheid,
 Verlicht te zyn, deed ik Anthenor, wiens beleid,
 En vaak beproefde trouw u zyn bekend, vertrekken,
 Naar Grieken zeilen, om myn vyand daar te ontdekken.

't Is

't Is reeds een jaar gelcên, dat hy dit strand verliet,
Noch blyft hy weg, noch zucht myn ziel door zwaar verdriet: (schen:

'k Voel geen verlichting, 'k ben de onzaligste aller men-
Zelfs deze dag, wanneer een huw'lyk, naar myn wenschen,

My maakt bezitter van die Schoonheid, fier van zin,
Die weêrgalooze prys van myn ftantvaste min;
Word myn genoegen steets bepaald door ongenugten:
Die geesiel pynigt myn gedachten, doet my zuchten,
Verbaast zyn, schrikken, ja 't geluk my aangeboôn...
Maar, hoe! wat zie ik, is 't Anthenor, groote Goôn!

T W E E D E T O O N N E E L.

T H O A S, H Y D A S P E S, A N T H E N O R.

Mag't my gebeuren, u in 't eind weêrom te aanschouwen,
Myn Vriend? wat zal ik van zo traag een komst vertrouwen!
Wat tyding hebt gy van myn droevig lot gehoord?
Spreek, myn Anthenor, spreek, zyn noch de Goôn ver-
ftoord?

A N T H E N O R.

Gedoog dat ik, uw knien omhelzende, u in 't leeven
Begroete, wiens gevaar zo vaak myn hert deed beeven,
Nu 'k meende dat gy, door verraad, gefneuveld waard.
Hoe aangenaam ô Goôn, vind ik myn vrees bedaard!
Ik zie myn waarde Heer, myn Koning, voor myne oogen

T H O A S.

Wat mensch, wat toeval, heeft u tot die vrees bewoogen?
Wat weet, wat zaagt gy? is Orestes u bekend?

A N T H E N O R.

Ik heb vergeefs myn vlyt en zorgen aangewend
Om hem te zien; maar van zyn staat en droevig leeven
Wist elk in Griekenland my opening te geven.
Vorst Agamemnon is zyn vader, groot van eer;
Hy is van Argos en Mycene d'Opperheer,

En was vertrokken, eer ik kwam in zyne landen: (den.
 Een gruuw'lyke aanslag deê hem zeilen naar uw stran-
 Men zei my, dat hy, om zyn vaders droeve dood
 Te wreeken, met het bloed eens moeders, al te snood,
 Zyn hand' bezoedelt had, en nu, door 't naar bezeffen
 Van zo veel euveldaân, en plaagen, die hem treffen,
 Gepynigt, van Natuur en 't Godendom gehaat,
 Zyn angstig leeven sleet in woede en droeve staat,
 Dat, om zich eens te ontslaan van zulk een bitter lijn,
 Hy met een enkel schip, geleid van raazernijen,
 Naar uwe ryken streefde, om stout en onberaân,
 Door tempelschennis, 't beeld te rooven van Diaan.

THOAS.

Hoel daar zyn Vader, met een vloot van duizend kielen,
 Tien jaaren wêrk had, eer hy Troije kon vernielen:
 Waant die onmenschte met eenschip, door zo veel vloên,
 My te bestooken, en heel Tauris aan te doen.

ANTHENOR.

Bedrieg u niet, hy meent u heim'lyk op te komen:
 Maar schoon gy, met zyn naam, uit Phœbus mond ver-
 nomen,

Ook kennis had van zyn gedaante, en hy u zag;
 Zyn heldenmoed zou slechts vermeerd'ren door die slag:
 Want, naar 't verhaal, dat my de Grieken deden hooren,
 Kend hy niet als de naam van vrees, ja heeft gezworen,
 Met plegtige eeden, in dien optogt voort te gaan,
 Door list of door geweld het uiterst te bestaan.

Hy komt, om 't heilig beeld te schaken, u het leeven
 En ryk te ontrukken, of, zo de aanslag mist, te sneeven.

Ach, hoe verschrikte my die doodelyke maar!

Wat midd'len zocht ik niet, om 't dreigende gevaar
 Van u te wenden, en Orestes voor te komen?

'k Zag my gefolt, en lang verlet door wind en stroomen:

Gelukkig echter, wyl het onweer, zo verwoed,

Gestuit heeft dien barbaar, en u voor ramp behoed:

Gelukkiger, indien wy waren t'saam bedolven

Door eene schipbreuk. Zo die wreedaard door de golven

Voor my was aangeland, ô Goden! zo Orest...

THOAS.

THOAS.

't Is buiten twyffel, hy is zelf in dit gewest.

ANTHENOR.

Hy zelf?

THOAS

Ja 't is die Griek, dien wy ter straffe daagen,
 Om hem Diana ten slagtoffer op te draagen:
 Zyn deftig weezen, zwier, en onverschrokke moed,
 Vol ed'le fierheid, strekt een tuige van zyn bloed;
 Vooral zyn naam, die hy verborgen zoekt te houwen,
 Bevestigd het verhaal, dat gy my kwaamt ontvouwen.
 Hy, die van 't woën der zee alleen maar overschoot,
 Ontbloot van bystand, op 't gezicht van eene dood
 Zo schandig, en zo wreed, treed. zonder schrik of vreezen,
 Zyn levens eind te moet: hy is 't, hy moet het weezen.
 Ô Goôn, regtvaarde Goôn! uw wysheid, zo volmaakt,
 Verkoopt den sterv'ling duur 't geluk, daar hy naar haakt:
 Gy doet de blydschap ons lang hoopen, lang verwachten.
 'k Trouw met de Priefteres, ik doe myn vyand slagten:
 Hoe veel verdrieten ik heb moeten ondergaan,
 Dit voordeel komt my noch niet duur genoeg te staan.
 Uw yver, waarde Vriend, kan my op 't hoogst behaagen;
 De erkenenis daar voor zal duuren al myn dagen.
 Laat ons de Priefteres die blyde tyding gaan (aan.
 Ontvouwen: haare vreugd.... maar zy treed herwaarts

DERDE TOONEEL.

THOAS, IPHIGENIA, ANTHENOR,
 HYDASPES, CYANE.

THOAS.

(gen,

In 't eind, Mevrouw, in 't eind toond zich het lot gene-
 En stemt ons huuwelyk, 't beloofst ons heil en zegen.
 Myn liefde zegepraald: de Vreemdeling, wiens straf...

IPHIGENIA.

Sta af, ô Thoas!

THOAS.

THOAS.

Hoe, Mevrouw?

IPHIGENIA.

Tieran, sta af!

De Goden willen niet dat ons de trouw zal paaren:
't Is de uitspraak van Diane; ik kom ze aan u verklaren:
Dit is 't niet al, haar gunst verdedigd 's Grieken zaak,
't Bloedstorten walgt haar, ze eischt dat men zyn banden

THOAS.

(slaak.

Kan 't weezen!

IPHIGENIA.

'k Stond nu reê, de ellendige het leeven
Te ontrukken, hem de slag voor 't moordaltaar te geeven;
Als ik gesluit wierd door een wonder, nooit gehoord,
Door myn gemoed ontroerd, en de offerdienst verstoord.
De heil'ge kransen zyn gevallen voor myne oogen,
De Tempel heeft geschud, gekraakt, en zich bewogen;
't Altaar en 't Beeld week zelf te rug; 'k verloor het licht;
Een nacht verspreide zich voor myn ontfeld gezicht.
Toen is Diana my verscheenen; uit haar weezen
En vinnige oogstraal, was haar gramschap klaar te leezen;
En hoe gy door uw daan en gruwlen, die zy haat,
Haar straffen over u, en uw verheerde staat
Zult haalen, zo uw hart niet zwicht voor haar geboden.
Zyt niet weêrspannig, vrees het dreigen van de Goden:
Laat af te plengen 't bloed, dat u zo haar'lyk maakt;
Blusch uit een min, van Godn en menschen fel gewraakt.
Verlaat een maagd, aan kerk en altaar nauw verbonden:
Denk, hoe gy best hersteld het recht, door u geschonden;
Bedwing geen herten, geef elk vryheid, win daar door
Der onderdaanen gunst.

THOAS.

Ô Goden! wat ik hoor!

Tot welke rampen word myn ziel op nieuws gedreeven?
Moet zy dan tusfchen hoop en vrees gestadig zweeven?
Heeft zy geen uitkomst eens te wachten in die nood?
En gy, die, reis op reis, myn droevig lot vergroot,
Blyft ge onbeweeglyk in myn rampen en gevaaren?
Moet uwe mond my die dan altyd openbaaren?

En

Een minnaar, die de magt in handen heeft, Mevrouw,
 Is zeer gevaar'lyk, als men hem en zyne trouw
 Te fier voor 't hoofd stoot: wilt die woorden wel bezeffen,
 De slag voorkomen, die gevoelig u zou treffen.
 Een weinig bloeds geplengt verzekerd u van 't ryk;
 Uw bitfche weig'ring is vol fmaad en ongelyk:
 Gy moet de myne zyn, en kund uw woord niet breeken;
 Belofte ftrekt een wet, die ik onkreukbaar reken.
 Hy was onwaardig, die zulks leed...

IPHIGENIA.

Wel hoe! durft gy
 U noch beklagen, die aan wreede dwinglandy, (men.
 Aan eedbreuk, euveldaân, en gruw'len, waard te doe-
 Die magt verfhuldigd zyt waar op gy trots durft roemen?
 Treê, naar uw voorzaats wil, met Tomyris in de echt:
 Of vrees de straffen, den trouwloozen opgelegd.
 Maar uwe voorfpoed doet u op myn reên niet pafen;
 Gekroonde dwinglands zyn de wetten lang ontwasfen:
 Gy klimt, door myne trouw, in misdâân buiten maat,
 Gy kluisterd uw verftand, en vleid u zelf in 't kwaad:
 Gy acht u veilig, waand, uw magt kan 't al bevatten;
 Maar, 't is te veel gevergt, zy moet in duigen fpatten.
 Ga, Wreede, met uw hand, die gruw'len lang gewoon,
 Het offer slagten in het aanzien van de Goôn:
 En, kan myn weigering uw driften niet weêrhouden,
 Kom, hebt gy 't hart, my in Dianaas Tempel trouwen.
 'k Ga u verwachten.

THOAS.

'k Zal u volgen, en myn haat
 Zal, tegens dank...

V I E R D E T O N N E E L.

THOAS, IPHIGENIA, ANTHENOR, HY-
 DASPES, TAXIS, CYANE.

MYn Heer, 't Gezantschap der Sarmaat
 Verzoekt in haast gehoor.

THOAS.

THOAS.

Ik ga, om 't af te wachten;
 En keer straks naar 't altaar, om 't offer zelf te slagten,
 U met bebloede hand, verbitterd door die hoon,
 Te trouwen, zelfs in spyt van u, en uwe Goôn;
 Maar, slechts uit haat, om u meêr rampen te bereiden.
 Ha, Wreede; ik word te fel gefart: wil my verbeiden.

V T F D E T O O N E E L.

IPHIGENIA, CYANE.

Tot welk een wreed besluit, Mevrouw, word hy ver-
 Wat ging ons aan, ô Goôn! hoe werd zyn ziel ontroerd,
 Kwam hy te weeten, dat dit wonder, die gezigten
 Slechts zyn verzielfs, die 't u luste te verdichten;
 Zyn ted're liefde, die u altyd, heeft geëerd,
 Was heel vervloogen, en in raazerny verkeerd.
 My dunkt, ik zie hem reeds, verwoed en heel verbolgen,
 In wreevlen moede, zyn gefarde driften volgen,
 Doen haalen op uw hoofd...

IPHIGENIA.

Neen, myn Cyane, neen,
 Hy zal, schoon hy my dreigt, 't ontzag niet overtreên,
 Verschuldigd aan de dienst der Goôn, en hun altaaren;
 De rang van Priesteres doet zyne toorn bedaaren.
 Gy, ô Diana! wien Iphigeniaas smert
 Alleen bekend is, en de neiging van myn hert;
 Begunstig myne list, en toon voor ieders oogen,
 Dat gy uw Vaders bloed beschermd door 't alvermoogen.
 Indien myn fierheid zich te ver van 't spoor begeeft,
 Ze is eigen aan dat bloed, 't welk door myne ad'ren
 zweeft:

Laat nooit een dwingeland haar zuiverheid besmetten;
 Myn vrije ziel zy nooit verknocht aan slaaffche wetten.
 Vergeef my de agting ook, Godinne, in myn gemoed
 Gereezen voor den Griek, wiens val myn list verhoed.
 Het is der Goden werk de onnozelheid het leeven
 Te redden, en 't is deugd dit voorbeeld na te freeven.

CY-

CYANE.

Maar, als gy dus de pligt verzuimt van Priesterin,
 Vreest gy, Mevrouw, niet voor de gramschap der Godin?
 Haar wraak eischt bloed, en wil dat alle Grieken sneeven,
 Gy hebt het steeds geplengt, zelfs zonder tegenstreeven;
 Een heilig vuur bezielde een drift, zo ongemeen;
 Wat wederhoud uw arm voor deezen Griek alleen?

IPHIGENIA.

Kunt gy dat vraagen, die zelf ooggetuig verstrekte
 Dier droeve staat, waar in ik hem het eerst ontdekte.
 'kGing, naar't volvoeren van myn kerkdienst, aan het strand
 Myn lot betreuren, in dit woeste uitheemsche land.
 De dolle winden, uit hun kerkerhol ontslooten,
 Beroerden zee en lucht, en beukten schip en vlooten;
 Als een verwoede baar de onnoz'le Drenkeling
 Voor myne voeten wierp, wyl hy een mast omving.
 Het medelyden deê my zorge voor hem draagen,
 Ik hielp hem uit de nood, en rekte zyne dagen.
 Heb ik zyn leeven niet behouden in die stant,
 Als om 't hem wederom te ontrukken met myn hand?
 Neen, kwam ik immer die ontmenschte moord te waagen,
 'k Zou my vervolgt zien van Dianaas straf en plaagen.

CYANE.

Bedenkt gy wel, Mevrouw, voor wiens behoud gy waakt,
 Om wien gy de Godinne en Thoas toornig maakt?
 De Uitheemsche, voor wiens val uw hart zo schynt te
 schroomen,

Beantwoord hy de moeite en zorg voor hem genomen?
 Heeft hy u ooit ontdekt zyne oud'ren en geslacht,
 Zyn levensloop ontvouwt? als gy te weeten tracht
 Zyn lotgeheim, schynt hy voor dat verhaal te duchten,
 Ja staat zyne oogen neêr, en antwoord u met zuchten.

IPHIGENIA.

Dit is 't merkteken van een groots en edel bloed:
 Die zelve fierheid is 't, die my ook zwygen doet.
 Gy weet, als Calchas, door 't Orakel, had beslooten,
 Myn dagen te eindigen, tot heil der Grieksche Vlooten:
 Als my Diana door de wolken baande een spoor,
 En by de Scythen tot haar Priesteres verkoor:
 Dat de affchrik van my hier te zien in woeste landen,

Met

Met menschenmoorden te bezoedelen myn handen,
Iphigeniaas naam my steeds verbergen deed.
U is alleen bewust myn lot en herteleed.

CYANE.

Mevrouw...

IPHIGENIA.

't Herdenken van myn naam, en hooge staaten,
Doet my die lafheid en vernederingen haaten:
Dit slaafsche juk sirekt myn geboorte en roem tot schand:
Ik brand, om Grieken weêr te zien, myn vaderland,
Held Agamemnon, Vorst der Vorsten, door zyn daaden
Alom beroemd, met zege en lauw'ren overlaaden,
Vol vreugd te aanschouwen; en te omhelzen, wel te vreên,
Vrouw Clytemnestra, met myn zusters, my voorheen
Zo aangenaam; voor al Orest' myn waarde broeder.
Wat zou 't een vreugd zyn, als myn vader, als myn moeder,
Haar lieve dochter, lang beschreid en dood geächt,
Weêr zagen, nooit ontaard van haar beroemd geslagt!
Om eens dit zoet vermaak, na zo veel leeds, te ontfangen,
Is deeze Griek my nut, en vorderd myn belangen.
'k Ga hem verlossen, en een brief na Griekenland
Beveelen, die hy zweere, in Agamemnons hand
Te zullen stellen: als myn vader komt te hooren...

CYANE.

Maar, hoe onttrekt gy hem, Mevrouw, aan 's konings tooren?
Schoon hy uw veinzerije al nam voor waarheid aan,
Denkt gy de voorzorg van een dwingeland te ontgaan?
Wat schip zal doch de vlucht dier Vremdeling bedekken?
Want zonder Thoas last mag niets van strand vertrekken.

IPHIGENIA.

Hy zal 't ontkomen met toestemming dier barbaar,
Cyane, wien niet is bewust, in welk gevaar
Ik hem ga storren. 't Volk, verbeiftert en verlegen,
Staat om den Tempel noch vergaderd allerwegen.
'k Ga oproer sichten, en hen alle in cedgespan,
Vol moed verbinden, tot bederf van den tieran;
Dien trotten op zyn troon doen fidderen en beeven.
Diana, wil my in diec aanslag niet begeven.

Einde van 't eerste Bedryf.

TWEE.

T W E E D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

T O M Y R I S , A N T H E N O R , E R I N E .

T O M Y R I S .

Gy weet het ongeluk, Anthenor, en de smaad,
 Die uw trouwlooze vorst my aandoet: hy verlaat
 My, zyn verloofde, en breekt zo dier gezworene eeden!
 Wat wederhoud uw arm, om zyn meenedigheden
 Te straffen? is de deugd myns vaders uit uw hert
 Zo haast vervloogen, dat u 's dochters leed niet smert?
 Kan u 't herdenken van zyn weldaân niet bewegen,
 Van zyn geschonde roem? daar Tomyris verlegen,
 En van den dwingland fel gehoond, van u alleen
 De wraak verwachtte van die wederwaardigheên.
 Gy keerd weêrom; bezeft 't verval van myne zaaken,
 En, nu 't vereischt word, wilt gy voor myn heil niet waaken.

A N T H E N O R .

Mevrouw, 'k ben vaardig, u te helpen in die nood:
 'k Heb niet vergeeten, hoe de Koning voor zyn dood
 Op my en myn beleid, al zyn vertrouwen stelde,
 Die achting met een reeks van gunsten steeds verzelde;
 En door uw dwinglands eed, en valsch verbond, misleid,
 Geen borg voor de uitvoer eischte, als myn getrouwig-
 Hy stierf, en schoon ik zag, dat Thoas veele dagen (heid.
 't Volvoeren van u echt dorst tegens plicht vertragen;
 Dit uitstel achtte ik als een deugd, en ed'le blyk
 Van heldenmoed, die, om met vaster zuil uw ryk
 Te schraagen; wilde zelf bezorgen door zyn handen,
 De roem, en overvloed, en vrede van uw landen.

Apolloos antwoord, 't welk zyn levensloop met druk
 En rampen dreigde, stremde uw voorspoed en geluk.
 'k Vertrok naar Grieken, op zyn dringende beveelen,
 Om 't kwaad te stuiten, en, kon 't zyn die smert te heelen.
 Bezef, hoe fel die slag my trof, toen ik vernam,
 Hoe Thoas, blaakende door een onzuiv're vlam,
 't Ontzag der Goôn verachtte, en plicht, en drang van eeden,

B

Om

Om met de Priesteres eerlang in de echt te treden;
 Ja, spyt uw rechten, haar te zetten op den troon:
 Ik stond ontfeld, verbaasd, op 't hooren van dien hoon.

TOMYRIS.

'k Eisch and're poogingen tot straf dier valsche daaden:
 Aileen des dwinglands dood kan myne wraak verzaaden.
 Licht ging hy heden voort met die gehaate trouw;
 Laat ons voorkomen...

ANTHENOR.

Stil, ei stil uw toorn, Mevrouw.
 't Gaat al in arbeid, om uw rampen af te weeren;
 't Schynt al te spellen, dat uw lot haast zal verkeeren:
 'k Vlei my voor u met een gewenschte wisseling,
 Wyl 's Grieken dood noch zeer onzeker is. Ik ging
 Diane eerbiedig aan de voet van haare altaaren
 Aanroepen, tot uw hulp, in 't nypen der gevaaren;
 Maar vond de Tempeldeur gesloten. 't Volk by een
 Vergaderd, poogde alom in menigte in te treên;
 Als met gedruis de poort geöpend wierd: wy zagen
 Straks de Opperpriesteres verschynen, heel verslaagen,
 Haar kleederen gescheurd, onachtzaam, bleek en naar
 Verwilderd van gezigt, met ongebonden hair.
 Die woeste houding kon ons tot een teken strekken,
 Dat zy 't begeeren van Diana zou ontdekken
 Al 't volk dat dit vertoog, zo ys'lyk, kwam te zien,
 Ontfeld, verlegen, wierp zich neder op heur kniën:
 Een heil'ge schrik, in elk, door dat gezigt, gereezen,
 Deed al de omstanders in een diepe stilte weezen.

ô Scythen, sprak zy, beef, ja schrik voor 't ongeval,
 't Welk, zo gy 't niet verhoed, u heden treffen zal.
 Diana heeft den Griek in haare gunst genomen,
 Zy spaart zyn dierbaar bloed, het woën der zee ontkomen.
 Uw heil bestaat in 't zyne, uw dagen zyn gehecht
 Aan zyn behoud'nis, door myn mond u opgelegd.
 Wilt haar beveelen vol ontzag gehoorzaam weezen.
 Haar voorbeeld volgen, of haar wraak en gramschap vreezeh.

De gansche menigte, op die woorden, zweert terliond
 't Recht der Godinne voor te staan, uit eene mond.
 Verbaast op dit vertoog, en door myn pligt gedreeven,

Ging

Ging ik den koning van die wond'ren kennis geeven.
 Ik vond hem, zo als hy den Afgezant verliet;
 Die tyding trof hem met onlydelyk verdriet.
 Na de eerste ontroering van zyn ziel wat was geweken,
 Zag ik, Mevrouw, hoe hy zich haaste om u te spreken.
 Hy zal hier aanstonds zyn: de Goden hebben licht
 Zyn ziel geraakt, en hem bewogen tot zyn pligt:
 U zettende op de Troon...

T O M Y R I S.

Na zo veel trouwloosheden,
 En snoode gruweldaân, meent gy, dat hy tot reden,
 Berouw, of wroeging zy te brengen? neen, ô neen!
 Hy sloeg dien weg niet in, om siraks te rug te treên.
 Verban 't meêlyden, nu zyn dood reeds is besloten:
 Ik ben verzekerd van de hulp en trouw der Grooten;
 De Scythen noopen my door hunne Hoofden aan,
 Myn hoon te wreken, hen van slaaverny te ontslaan;
 Ja de Afgezant zal ons handhaaven, om dien wreeden,
 Dien dwingland ...

A N T H E N O R.

Mevrouw, ik zie hem herwaarts treden.

T W E E D E T O O N N E E L.

T H O A S, T O M Y R I S, A N T H E N O R, E R I N E,
 H Y D A S P E S.

T H O A S.

(reên

Ik kom hier niet, Mevrouw, om met verbloemde
 My zelf te ontschuldigen: 'k weet wel, dat gy voorheen
 Geschikt waart, om met my den rykstroon te bekleeden:
 'k Had vast gesteld, met u eerlang in de echt te treden.
 Maar, 't was een haatelyk geschenk, zo ik een hart
 U op kwam dragen, in een anders min verward. (ven,
 Doch. schoon ik door 't geweld dier hertstocht wierd gedree-
 'k Heb noch de billykheid steeds weeten plaats te geeven.
 'k Vind my verplicht uw hoofd te sieren met een kroon:
 Die door een waardiger u thans word aangeboôn.
 Vorst Merodates, wyl uw deugden hem behaagen,

B 2

Wenschte,

Wenscht, met 't Sarmaatfche ryk, zyn hert u op te draagen ;
Ik, onverduldig, om my van myn pligt te ontslaan.
Beloofde hem uw trouw, en nam zyn voorstel aan.

TOMYRIS.

Durft gy myns vaders last zo valsch verongelyken?

THOAS.

Mevrouw, hy heerschte; voor zyn stem moest alles wyken;
'k Was hem gehoorzaam: hy liet my het ryksgebied;
'k Heersch nu: gehoorzaam my; voor 't laatst, weênspreek

TOMYRIS.

(my niet.

Gy heerscht, maar zonder rang, ja uit verachte looten.
Van wie, myn Heer, van wie hebt gy de kroongenoten?

THOAS.

Van 't goed Geluk, dat heeft de kroon my toegezegd,
Den vorst, uw vader, zulk een keur zelf opgelegd:
Door haar, maar niet door hem, ben ik ten troon verheven:
Zy, die de scepters weet te neemen, weet te geeven,
Zy is 't, die 't werktuig van haar handen eerd, of schend,
Door vremde uitvoeringen, den sterv'ling onbekent.

TOMYRIS.

Kan u myns vaders schim, tot geen ontzag verwekken?

THOAS.

Ik kom, met alle ontzag, myn meening u ontdekken.
Wil echter niet, Mevrouw, door uw onnut bericht,
Die goedheid tergen, my braveeren in 't gezigt.
Stem Merodates echt, wil my niet tegenstreeven,
'k Heb zyn Gezanten, tot die trouw, myn woord gegee-
Zyn scepter wacht u; ga die luister tegen treên: (ven:
't Is alles vaardig; gy reist heden derwaarts heen.

TOMYRIS.

Trouwlooze, want in 't eind 't is lang genoeg gezwegen,
Gy hitst myn gramfchap op door allerhande wegen,
En 'k vind my, tegens dank, gedwongen, 't kleine ontzag
Te breeken, 't welk ik voor u had, tot deezen dag.
Waar op zyt gy zo trots? wat stoutheid doet u waagen,
Uw wett'ge Koningin uitheemschen op te draagen?
't Is Merodates, die eerlang my kroonen moet:
Maar zeg, Tieran, wat schikt gy tot myn huuwlyksgoed?
Zou-

Zoude ik, geborene Vorstin van deeze freeken,
 In dat barbaars gewest gaan om een scepter smeeken?
 Zoude ik goedkeurend, door myn vlugt, die snoode daad,
 U laten in 't gerust bezit van myne staat? (winden,
 Neen, neen, denk nimmer, wat gy u moogt onder-
 Dat ik zo ver zal gaan, om dien Sarmaat te vinden.
 Hy kom my haalen, maar ik trouw hem nooit, ten zy
 Hy my ontslaan kan van uw wreede slaaverny.
 'k Zal hem ontvangen, en hy zal my straks behaagen,
 Als hy met zyne hand uw hoofd my op komt draagen.
 Zie daar, 't geen hy, om myn bezitting, moet bestaan.
 En 'k neem hem, tot die prys alleen, voor Bruigom aan.
 Vaar wel.

D E R D E T O O N E E L.

T H O A S , A N T H E N O R , H Y D A S P E S ,

D O E H I E R D E N G R I E K V E R S C H Y N E N .
 T H O A S , *tegens Hydaspes.*

A N T H E N O R .

Kan het weezen,
 Dat gy dien aanslag durft besluiten, zonder vreezen?
 Denk, hoe gy Tomyris met voordacht in 't geweld
 En handen des Sarmaarts, uw grootste vyand, steld.
 Verwacht van deeze knoop een oorlog, nooit te slechten.
 Die nabuut zal eerlang, gesterkt door haare rechten,
 Uw scepter voegen by de zyne. Vorst, gy ziet,
 Dat nooit die twisten...

T H O A S .

Ach! Anthenor, ik zie niet
 In al de ontroeringen, die my gevoelloos maken.
 'k Hoor, hoe de Goden voor myn offerhande waaken;
 Hoe 't volk, verlegen, door een doodsche schrik bekneeld,
 Zich tegen de uitvoer van myn woede en gramschap steld.
 't Geheim van zynen staat uit 's Grieken mond te trekken,
 't Ontydig meêly van de Priesteres te ontdekken,
 En op te held'ren een vermoeden, dat my treft;
 Zie daar myn grootste zorg, al wat myn ziel bezeft.

ANTHENOR.

Denk, dat geen oppermagt, hoe hoog in top gerezen,
 Kan immer voor de wraak des Hemels schootvry weezen:
 De Goden dwingen vaak de hoogmoed buiten schyn.
 't Onwettig huuw'lyk met de Priesteres kon zyn
 Een blinde klip, waar op de hulk van uw vermogen...

VIERDE TONEEL.

THOAS, ANTHENOR, HYDASPES.

THOAS.

Verschynt gy dus alleen, Hydaspes, voor myne oogen?
 Wat deerd den Griek, dat hy u niet gehoorzaamd heeft?
 Of is 't de Priesteres, die and're wetten geeft?
 Zal hy niet komen?

HYDASPES.

Vorst, ik deed hem herwaarts leiden:
 Maar 't volk liet hem niet, als met moeite, van zich schei-
 Dianaas streng bevel, hun herten ingeprent, (den.
 Maakt, dat zy de offerhand weêr eischen, ongeschend,
 En, met een fiere moed, 's Gevangens recht verweeren.
 'k Zwoer by de Goden, dat hy zoude wederkeeren;
 Dit sildde 't morren.

THOAS.

Dat hy kome.

HYDASPES.

Daar is hy.

VYFDE TONEEL.

THOAS, PYLADES, ANTHENOR,
HYDASPES, TAXIS.THOAS, *tegens Taxis.*

Men zoekt de Priesteres, en breng haar hier voor my.
tegen Pylades (ven
 Treê nader. 'k Eisch niet meêr, dat my uw mond zal gee-
 Een verdere opening van uw geslacht en leeven.
 De Priesteres onttrekt u aan myn grimmigheid:

Ik

Ik schenk u 't leeven, wyl zy 't is, die voor u pleit.
 'k Zal in 't gezelschap der Sarmaat u veilig laten
 Van hier, met Tomyris, verreizen naar haar staaten:
 Daar werd u straks een schip bezorgt, om van dat strand
 Eerlang te zeilen naar uw lieve vaderland.
 Maar, zo het leven u tot eenig heil kan strekken,
 Zo gy noch lust hebt, om het langer uit te rekken;
 Draag zorg vooral, dat u de zon, in dit gewest,
 Niet voor de tweedemaal beſchyn; dit zy het lest.
 Gy kund vertrekken.

PYLADES.

't Bloed, waar uit ik ben gelprooten,
 Erkend in 's waerelds rond geen meester; ja, die looten,
 Steets onafhank'lyk, en de heerschappy gewoon,
 Ontfangen, waar zy zyn, geen wet, als van de Goôn.
 Ik kwam, genoopt door de eer, in uw gebied en paalen,
 Om te overwinnen, en vol roem te zegepraalen.
 Geen onderneeming was ooit heerlyker bedacht:
 De Hemel wapende myn arm; der golven kracht
 Heeft die ontwapend. Zo uw hand my schonk het leeven,
 't Zou myne naam een onuitwisb're schandvlek geeven:
 Staak uwe goedheid; en, wyl dit gewest, zo slood,
 Myn zegepraal niet zag, zo zie 't wel haast myn dood.

THOAS

Wat onrust komt myn ziel op deeze reën bestrijen?
 Zou hy de vyand zyn, die, door zyn raazernijen...

Z E S D E T O O N E E L.

THOAS, IPHIGENIA, PYLADES, ANTHE-
 NOR, HYDASPES, CYANE, TAXIS.

THOAS.

Zie nu, Mevrouw, zie nu, hoe die barbaar zich toond
 Onwaardig 't medely, waar meê gy hem verschoond:
 Hy sterf; niets is bekwaam dat vonnis op te schorten.

IPHIGENIA.

Diaan' heeft, door myn mond, verboôn zyn bloed te storten.
 Durft gy haar hoog gezag weêrſtreeven, en myn raad?

THOAS.

Neen, geef daar van de schuld dien trotsen onverlaat.
Ik baande dien ondankb're, alleen tot uw genoegen.
De weg naar Griekenland; schoon ik een lastig wroegen
En naberoow verwachtte. Ik dacht op u alleen;
't Gaf hem de vryheid, om te zeilen derwaarts heen.
Maar zyne weigering doet ons veel ligts ontfangen:
En hy vertoeft, Mevrouw, om andere belangen.

IPHIGENIA.

En wat weêrhoud hem toch, in 't nypen van de nood,
Daar hy niets voor hem ziet, als een gewisse dood?

THOAS.

Ik laat u by hem, licht zal hy 't u zelf doen hooren:
Vooral zoekt hem tot zyn behond'nis aan te spooren.
Mevrouw, hy schik noch van zyn lot, wyl't aan hem staat:
Hy sterve, zo hy blyft; hy leeve, zo hy gaat.
Al moest my Jupiter met zyne bliksem zengen,
Ik gee! u maar een uur, om hem tot reên te brengen.

ZEVENDE TOONEEL.

IPHIGENIA, PYLADES, CYANE.

IPHIGENIA.

Bedroefde Vremd'ling, wat beneveld uw verstand?
Wat reukeloosheid doet u blyven in dit land,
Daar gy eerlang, door een verachte dood, zult sneeven?
Hebt gy zo groot een haat en afschrik voor het leeven?

PYLADES

Ik haat het daglicht, en zoek hoopeloos myn graf,
Elendig speeltuig van 't geval, en 's Hemels straf. (ren,
'k Had maar een halsvriend; die wierd, door der Goden too-
Rampzalig, onder een bedroefd gesternt, gebooren.
De strenge wreedheid van zyn lot, geensints te ontgaan,
Dreef onweêrstaan'lyk hem tot gruweldaaden aan:
Ja, van de neiging, die hem kwam tot misdaân trekken,
Moest hy 't slagtoffer, na't volvoeren zelfs verstrekken.
Een bit're wroeging was de vrucht van dat bestaan.
Hy kwam naar Tauris, om zich van die vloek te ontslaan,
Die smet te zuiveren, verscheurd van raazernijen.

Daar

Daar zou hy vinden rust, en welstand, en verblijen.
 't Orakel spelde ons dus; 'k trok met hem derwaarts heen:
 Was 't ongelukkige! om zyn dood te zien, alleen?
 'k Verloor myn vriend, en zag zyn schipbreuk voor myne
 Aan dit gehaate strand is al myn heil vervloogen. (Coogen:
 Niets is my ov'rig, nu die held is by de doôn,
 Nu ik zyn lyk niet kan begraaven, als de Goôn
 Voor hem verzoenen, hem beweenen, en hier sneeven.

IPHIGENIA.

Die trouwe vriendenpligt wil ik niet wederstreeven:
 Maar kan 't afleggen van een and're pligt u niet
 Weêrhouden? zoud ge uw hulp my weig'ren in verdriet,
 Voor al myn zorgen, om uw levensloop te rekken?

PYLADES.

Tot welk een hulp kan u myn droevig leeven strekken;
 Wat troost, Mevrouw, kund gy verwachten van myn hand?
 De hoop nochtans, waar meê uw gunst my vleid, verband
 Myn wanhoop, en verbind myn zorg aan uw geboden:
 Gebiê, 'k ben vaardig: waar hebt gy myn dienst van nooden?

IPHIGENIA.

Gy kund my redden uit een bange slaaverny:
 'k Ben vreemd'ling in dit wreed geweste: zo als gy:
 Uit Griekenland, daar myn doorluchtige oud'ren bloeijen,
 Is myn geboorte: een snoô tieran verzwaart myn boeijen:
 'k Moet, met onnozele slagtoffers, 't moordaltaar
 Besprengen, door zyn last. Wat zeg ik? die barbaar
 Zoekt my, door dollen min gedreeven, om te zetten
 Tot zyne trouw. Wil toch die overlast beletten:
 't Kan door uw hulp geschiên, dat ik van hier geraak.

PYLADES.

Geef my maar wapenen, Mevrouw; en 'k zal uw wraak
 Ten dienste staan. 'k Ben aan uw zorg 't verdrietig lee-
 Verpligt, en acht myn lot gelukkig, mag ik sneeven (ven
 Voor u: ja, nu myn arm door u gemoedigt is,
 Zal ik, met vier'ger drift, als slaauwe erkentenis,
 Uw wrevele tieran doorstooten.

IPHIGENIA.

Neen, dat woude
 Zou u te dood'lyk zyn, en my geenfins behoeden.

Gy kunt my, zonder u te waagen, dienftig zyn:
 De dwingland baand u zelf de weg naar alle fchyn.
 Verhaast uw reis, nu zyn toetstemming is verkregen:
 Bestel in Grieken een gefchrift, van mynent wegen:
 Verhaal myn ongeval aan myn beroemd geflacht.
 Zy zullen my wel haast weêr eifchen, door hun magt,
 Van meerder koningen gevolgt, en oorlogskrachten,
 Als ooit de Grieken voor Heleen' te velde bragten.

PYLADES.

'k Zou, fel gebeeten op dien Dwingland, in de nood
 U wederhaalen, met myne eigene oorlogsvloot:
 Want myne naam, alom ontzag'lyk, zonder vlekken,
 Kan aan de Waereld zich ten top van staat ontdekken;
 En myn geboorte is hoog van rang in Griekenland.
 Maar; in wat staat, Mevrouw, zoude ik u laten? want
 Een woedende Aartstieran, ik fchrik daar aan te denken,
 Zoude u licht dwingen hem uw hand en trouw te fchen-
 ð Goden! moet ik zien vervallen in zyn magt (ken.
 Het schoonfte Wonder, dat Natuur heeft voortgebragt;
 Voor wie ik door een vlam, zo zuiver, my voel blaaken....
 Wat zeg ik! wat doet myn verftand van 't fpoor geraaken?
 Ach! die ontroeringen, en reên, en zwaare rouw,
 Verraaden, tegens dank, myn zielsgeheim, Mevrouw.

IPHIGENIA.

Wat hoor ik? daar ik u uit meêly, deed verwerven
 Myn hulp en byftant, wilt gy dus moetwillig fterven?
 Die ftoute ontdekking doet vermeerd'ren uw gevaar:
 Wel aan; Cyane, breng het offer naar 't altaar.

PYLADES.

'k Voorzag uw vonnis reets, en 't maakt my niet verflaa-
 Het leeven walgt my, nu myn liefde u kan mishaagen.
 'k Ga, zonder morren, voor 't altaar, dit fchuldig hoofd
 Verliezen, door uw hand, die my van 't licht beroofd;
 Gelukkig, wyl ik, door uw wil, de dood moet duchten;
 Maar nog gelukkiger, als myne laafte zuchten
 Herhaalen honderdmaal, in 't melden van die gloed,
 Al 't geen het diep ontzag my nu verbergen doet.

A C H T S T E T O O N E E L.

IPHIGENIA, *alleen.* (ren:
Wat zegt hy? 'k hoor hem aan; 'k laat hem zyn reën volvoe-
 Myn pligt bezwykt daar door; zy doen myn geest ontroeren.
 Iphigenia, ban die zwakheid uit uw zin.
 Wat wilt gy weeten? wat ontroerd u? ô Godin!
 Ik voel, hoe my uw wraak vervolgt, en komt bestryden:
 Zie daar de vruchten van dat laffe medelyden.
 'k Vertoorende u, wyl ik uw offer dacht te ontslaan:
 Maar laat de straf van myn misdryf niet verder gaan.
 'k Zal u welhaast voldoen: 'k ga straks zyn hart doorbooren,
 En in zyn bloed die veel te trotse vlam versmooren.
 Wat gaat gy doen, rampzal'ge, en wat belooft ge u al?
 Schoon u een fiere pligt de wet wel stellen, zal
 't Verslaafde hert uw arm die moord wel kunnen vergen?
 Gints naderd iemant: 'k moet myn hertsgeheim verbergen.

N E G E N D E T O O N E E L.

IPHIGENIA, HYDASPES.

HYDASPES.
Een and're Griek, Mevrouw, vervalt in onze hand,
 Die, tegen zyne wil, aan deeze kust geland...

IPHIGENIA.

In welk een staat, en op wat wys is hy gegreepen?

HYDASPES.

Terwyl men bezig was, 't goed van gestrande scheepen
 Te bergen, zag men, op een klip, een mensch alleen,
 Omheint van rotfen, die den oever dicht bekleên,
 Schier ontoegank'lyk, niet te nad'ren zonder beeven.
 Hy ziet verwilderd, en ver van zich op te geeven.
 Verweerd zich tegen drang van Scythen, fier van moed:
 Hy stoot, en houwt, en staat, en vecht geheel verwoed.
 Men zegt, en dit gerucht begint reets veld te winnen,
 Dat voor hem zyn gezien de felle Wraakgodinnen;
 Die met hun fakkels staåg aanmoedigden zyn kracht,
 En zucht tot moorden, die het doodsgevaar veracht;

Ja,

Ja, hem inbliezen 't gift van hunne raazernijen.
 Hy word omfingeld, en bestreên van allø zijen :
 Het strand weêrgalmd alom, zyn krachten neemen af.
 'k Verscheen daar, zo als hem 't gevoel en spraak begaf.
 Men brengt hem zo in dit vertrek: zie daar de zaaken,
 Die my de Vorst beval, aan u, bekend te maaken.

IPHIGENIA.

Hydaspes, zeg hem, dat ik straks myn pligt betracht,
 Dat ik 't slachtoffer voor 't gewyde altaar verwacht.

T I E N D E T O O N E E L.

IPHIGENIA, *alleen.*

Het noodlot, dat, naar 't schynt, myn misdryf had besloten,
 Zal 't ook herstellen. 't Bloed der Grieks moet zyn vergooten.
 Ik myne zwakheid dus verbet'ren. Laat ons gaan
 Verzoenen, door zyn dood, de gramschap van Diaan'.
 Laat ons den ander zien tot inkeer op te wekken,
 Dien droeven redden, en in filte doen vertrekken.

Einde van 't Tweede Bedryf.

T R E U R S P E L. 29
D E R D E B E D R Y F.
E E R S T E T O O N E E L.

T O M Y R I S , E R I N E .

E R I N E .

Mevrouw, wat inzicht drvft u aan, om weêr te zien
Een trouwelooze, dien gy moest voor eeuwig vliên?
Komt gy, ten tweedemaal, door uwe onnutte klagten,
Dien trotsfe smeeken, en zyn weigering verwachten?

T O M Y R I S .

Ik haat zyn byzyn, meêr, als al myn rampen; maar
'k Zie heden myne wraak, myn aanslag in gevaar:
De Uitheemsche, aan deeze kust geftrand, door 't woên der
Erine, stoot om ver, 't geen ik had voorgenomen. (stroomen,

E R I N E .

'k Zie niet, Mevrouw, waar in zyn lot u schaaden zal.

T O M Y R I S .

Zyn aankomst treft my fel: 'k voorzie daar door myn val.
Hy zal door Thoas last, en onze wetten sneeven:
De Priesteres heeft reets dat vonnis onderschreeven;
Zy zal hem slagten voor 't altaar, en, tot myn hoon,
Aanvaarden zelf de trouw van Thoas, en zyn kroon:
Zo zy dit huwelyk, noch voor de nacht, voltrekken,
Zal 't myn getergde wraak uitstellen, of ontdekken.
't Verblinde volk ontziet, en vierd de Priesteres:
't Zal als zy slygt ten troon, vergeeten haar Prinsef;
En, dooreenyver, voor het Tempelrecht, aan 't blaaken,
't Gewyde kleed ontzien, voor myn belang niet waaken.
Men stoore een offer, 't welk des dwinglands echt bercid.
Eer dat den Vreemdeling ter straffe werd geleid,
Zoekt men, door Thoas last, uit zyne mond te hooren,
Zyn naam, zyn leeven, uit wat stam hy zy gebooren.
Ik kom hem moedgen, door myn raad, dat hy niets meld:
Indien hy maakt, dat dus zyn straf werde uitgesfeld;
Zo hy tot morgen zyn doodvonnis weet te rekken;
Kan ik myn aanslag, met gewencht geluk, voltrekken.

T W E E -

T W E E D E T O O N E E L.

TOMYRIS, ANTHENOR, ERINE.

Zal ik den Vremd'ling zien, Anthenor?

TOMYRIS.

ANTHENOR.

Ja, Mevrouw,
Maar steeds ontrust door zyn vertwyfeling en rouw.
Ik liet hem bleek en naar, verward in zyn gedachten;
Gy zult in deeze zaal hem zien, als hy zyn krachten
En zinnen heeft vergaard, die dwaalen van het spoor;
Ten einde hy, bedaard van geest, uw voorstel hoor'.
Gy kund in veiligheid uw zorgen hier ontlaten,
Wyl 't buitenhof, alleen, bezet is met Soldaaten.

TOMYRIS.

o Hemel, geef, dat hy tot zwygen zich laat raân!
Maar 'k moct met myn tieran een and're weg inslaan.
Ga, myn Anthenor, ga dien dwingeland betuigen,
Dat ik eerlang myn pligt naar zyne wil zal buigen:
Maar, dat hy, tot ik ben vertrokken van dit strand,
Het vieren uitsfel van een trouw, tot myne schand.

ANTHENOR.

'k Zal u gehoorzaam zyn, maar zie niets uit te rechten.
Op herten, als het zyn', kan recht noch reden hechten.
Hy 's onverduldig, om de plegtigheên der trouw,
En 't offer, op een tyd volbragt te zien, Mevrouw.
Hy meent, dat die Uitheemsche, in zyn gebied gekomen,
Die geene is, voor wien hem het lotgeheim doet schroo-
Waand gy, dat hy zyn min noch eenig uitsfel geeft: (men.
't Welk zyne vrees verlegt, en zyne vreugd weêrstreefd?
Wat deed ik niet, om dien ondankb're te overreedn?
Maar vruchteloos, hy groeid in onrechtvaardigheden:
Hy heeft de haat van al zyn vrienden reets verwekt,
En geeft zich blind'lings aan de neiging, die hem trekt.
't Staat nu aan ons, Mevrouw, dien aanflag voort te zetten;
Zo zult gy 't verder woên den rykstieran beletten.
Verpligt den Vremdeling, dat hy zyn naam verbergt,
Zich

Zich niets ontvallen laat, als 't hem de Koning vergt,
Die, dus genoodzaakt, om zyn laf besluit te slaaken...

TOMYRIS.

Anthenor, 't is genoeg; wil alles vaardig maken:
Ga Thoas vinden; en zeg hem, dat ik gewis
Deez' nacht op reis ga, dat hy morgen meester is:
Dit uitstel is niet groot; ga heen.

D E R D E T O O N E E L.

TOMYRIS, ERINE.

ERINE.

Kan't moog'lyk weezen,

Dat gy, tot, afstand van uw rang, u laat beleezen?
Uw haat laat vaaren, en dien Aartstieran 't vermaak...

TOMYRIS.

Neen, myn Erine, neen! 'k vertrek niet zonder wraak:
En veins ik, 't huuw'lyk van dien Dwingland te onderschry-
't Is om te beter hem het staal door 't hert te dryven. (ven,
Hy leid my laagen, des neem ik de list te baat;
Hy schikte deeze nacht tot myn vertrek; een daad
Zo haat'lyk, zoekt hy door de schaduw te bedekken.
Die zelve nacht zal my tot veiligheid verstreken:
Myn vrienden zullen, met het volk, en de Sarmaat,
Hun vyand storten in een nacht, die nooit vergaat.
'k Heb tot dien aanslag reets hun woord en eed bekomen.
De loop van deeze dag staat my alleen te schroomen.
'k Bezorg dan, dat de Griek tot zwygen zich verpynd
Op myne beê. Maar 'k hoor hem nad'ien; hy verschynt.
Zyn weezen staat geheel verwilderd, opgetoogen:
De ontroering van zyn geest verbergt onsaanzyn oogent
Geef, goede Goden! dat zyn nevelig gezigt,
En uitgedoofd verstand, ontvonkt werde, en verlicht.

V I E R.

ORESTES EN PYLADES,
VIERDE TOONEEL.

ORESTES, TOMYRIS, ERINE.

ORESTES.

Wat afgrond opend zich voor myne ontfelde gangen?
Wat vuur, wat duisternis, wat damp heeft my omvan-
Verwoede Spookten, los geborlen uit de hel, (gen?
Doorpyngigen myn ziel, met geestels, veel te fel.
Zult gy, ô wreede, en onverzoe'n're Wraakgodinnen,
Uw raazernijen steeds doen woeden op myn zinnen?
Heeft myne straf geen eind, Megêre, zielenplaag?
Verdiende ik, dat uw tand my op t gebeente knaag?
En gy, ballstuurig lot, zult gy my aityd haaten
Om gruweldaaden, die gy zelf hebt toegelaaten?
Maar, welk een wonder! 'k zie het licht, den held ren dag:
'k Dank u, ô Hemel? dat ik adem haalen mag.
Waar ben ik? wat uitheemsche, en ryke praalsieraaden
Verkwikken, weinig tyds, myn ziel, met rouw belaa'den?
Wat hofzaal zie ik? welk een koninklyk gesticht?
Wat voorwerp, zo volglans, verschynt voor myn gezigt?
Die heerlyke gestalte, en zwier, zo uitgeleezen,
Vertoond my een Godinne, of die 't is waard te weezen.

TOMYRIS.

ô Vremdeling! herstel de kalmte in uw gemoed,
En dank den Hemel, die u, door myn hand, behoed:
Gy vind hier herten, die, gewekt tot medelijen,
Uw lot beweenen, en verwoede raazernijen.

ORESTES.

Kan 't zyn, dat iemant zy vermurwt door myn verdriet?
ô Gy! wiens ed'le ziel verdrukte bystand bied,
Die myne ramp verëerd met gunstige gedachten,
Vaar voort de elenden eens bedroefden te verzachten.
Ontvouw my, welk gewest des waerelds ik betreë;
Door wiens bevel ik werd gehouden hier ter steë.

TOMYRIS.

Wat wreede nooddwang deed aan deeze woeste landen
Op een vervloekte klip, uw kiel en leeven stranden?
Rampzal'ge, ik schrik voor 't lot, dat u hier treffen zal:
Geen

Geen helfche poel dreigt u zo zwaar, als deeze wal.
 Betrouw u op myn raad, om dus 't gevaar te ontkomen:
 Wil voor het dreigen van uw beulen geensins schroomen:
 Meld niets, houd alles stil, met onverfchrokken moed;
 Begraaf in eene nacht uw naam, geboorte, en bloed:
 Dit 's 't eenig middel, tot verlenging van uw dagen.
 Men vliegt tot uw ontzet, men beeft voor uwe plaagen:
 Zet de onderneeming, van uw kant, met zwygen voort.
 De tyd eischt haast; 'k vrees in 't gesprek te zyn gestoord:
 Om u verlost te zien van uw gehaate banden,
 Gehoorzaam myne stem, of vrees een dood, vol schanden.
 Vaar wel.

V Y F D E T O O N E E L.

W O R E S T E S, *alleen.*

Wat hoor ik! ze is getroffen door myn nood:
 Het melden van myn naam baard my een wisse dood,
 't Word van de straf gevolgt: haar mond komt my verzoeken
 Uit meêly, dat ik my tot zwygen zal verkloeken.
 Zou wel Orestes zyn bekend aan deeze kust?
 Zou haar de onzal'ge loop myns leevens zyn bewust?
 Hoe zwaar drukt my 't geval! 'k ben uit doorluchte loo-
 ja, 't heerelyk geslacht van Jupiter gesproten: (ten,
 Schoon my die rang alom vermaard maakt en gevreesd,
 Och! of myne eerste wieg myn sterfbed was geweest!
 Myne oogen mogten nooit in vrede 't licht genieten:
 Zy zagen nimmer iets, als drang van zielsverdrieten.
 De misdaân volgden my steeds op de hielen; ach!
 Wat ben ik rampen doorgeworfeld tot deez' dag! (ven:
 'k Moest, van myn kindsheid, in myn ryk, als balling, zwer-
 Een schandig overspel deed my de scepter derven;
 Een snoode moord schonk my op nieuws die oppermagt.
 Maar al de aantrek'lykheid der uiterlyke pracht,
 Kan een beangste ziel van knaaging niet bevrijen.
 Om myn gemoed te ontslaan van dat ondraag'lyk lijten,
 Smeekte ik Apol om hulp; die my, door 's Priesters mond,
 Een land deê zoeken, daar Diane op 't altaar stond;
 En my deê hoopen, dat, kon ik haar kerkbeeld schaaken,
 Myn

Myn ongerust gemoed tot stilte zou geraaken.
 'k Vertrok naar Tauris met die zoete hoop, en zag
 Den oever reets van verr'; wanneer, ô zwaare slag!
 Door eene stormvlaag, uit de wolken toegeschoten,
 Myn schip, te fel gefold, komt op een klip te stooten.
 'k Heb zien verzinken, in die ongestuime kolk,
 Myn waarde vriend, al myn soldaaten, al myn volk:
 Ik zelf, mistroostig, in de schoot der zee bedolven,
 Weet niet, door wien ik ben ontrukkt aan't woën der gol-
 Niets is my overig, als wroeging in 't gemoed, (ven.
 En 't naar herdenken van misdaden, nooit geboet:
 De Hemel, hoopte ik, zou de loop dier rampen sulten;
 Maar is, tot myn verdriet, veranderd van besluiten.
 Alziende Goden, wyl myn leeven moest aan een
 Gefchakeld zyn van nooitgehoorde heilloosheên,
 Ach! waarom laat gy my, in 't treffen van uw schigten,
 Een hert, gevoelig aan de deugd, en haare pligten?
 Verdrukte Orestes, smoor de driften van uw geest:
 Het noodlot eischt uw dood: sterf moedig, onbevreesd;
 En, als gy stort het bloed u van Jupyn gegeven,
 Doe hem beschaamt zyn, dat hy deed zyn nazaat sneeven.
 Bezoedel nooit uw roem met daaden, veel te laf:
 Orestes naam daal met hem neêr in 't duist're graf.
 En strekke nooit ten spot aan volken, die ons hoonen. (nen?)
 Wat voorwerp komt op nieuws zich aan myn oog vertoo-
 Hoe word myn ziel verrukt door 't zien dier wonderheên!

Z E S D E T O O N E E L.

IPHIGENIA, ORESTES, CYANE, TAXIS.

CYPHIGENIA, *tegens Cyane en Taxis.*
 Cyane, treê te rug: en gy, laat ons alleen.

O R E S T E S.

Wat ed'le fierheid, Goôn! hoe veel bekoorlykheden!

I P H I G E N I A.

(den.

Nu 'k hem zal spreken, word myn hert door vrees bestre-

O R E S T E S.

(daard.

Wat 's de oorzaak, dat myn woede, op dit verhoog, be-

I P H I-

IPHIGENIA

Wat 's de oorzaak, dat my zyn gezigt ontroering baard?

ORESTES.

'k Weet niet, Mevrouw, my ziende aan deeze uitheemsche
Of uw bezoek my komt verheugen, of ontrusten. (kusten,
Laat my, doorluchte Vrouw, uit uwen mond verstaan
't Lot eens rampzalige, en wat hy hier heeft misdaan.

IPHIGENIA.

Zyt moedig, ongekreukt, gehard in tegenspoeden:
Een laffe vrees bevange onedele gemoeden.

Gy zyt in Tauris, 't ryk van Thoas, groot van magt:
Geen Griek, hoe edel, hoe doorluchtig van geslacht,
Ontkomt zyne woede, als hy vervalt aan deeze stranden.
Ik ben geschikt om u te moorden met myn handen:
Het offer is gereed; het noodlot eischt uw bloed:
Voor 't aldaar van Diaan', daar gy my volgen moet,
Ziet gy, eer de avond valt, het eind van uwe dagen.

ORESTES.

Myn lot is my bekend, des sterf ik zonder klaagen.
Ik dank de Hemel, die myn hulk, gesold op zee,
In 't eind doet landen aan een lang gewenschte reê.
ô Dood, gy maakt een eind van myn onzalig woelen!
En gy, die my 't besluit van 's nootlots toorn doet voelen,
Stoot toe, Mevrouw, stoot toe, 'k heb veel te lang geleefd:
Tref, tref dit herte, dat zich willig overgeeft.
Kom, gaan wy: 'k ben gereed.

IPHIGENIA

Uw moed is my gebleeken.
Hoe bloed uw Griekenland, door helden, nooit bezweken,
Die 't lot braveeren, en voor geen gevaaren vliên;
Ja, een gehaate dood kloek onder de oogen zien!
Grootmoed'ge Vremdeling, indien men 't u mag vergen,
Wil ons uw naam, en uw geslachte niet verbergen.

ORESTES.

Och! of die naam, dat bloed, Mevrouw, met myn elend
Diep was bedolven, en den naneef onbekend!

IPHIGENIA.

Waar zaagt gy 't licht? zyt gy gebooren te Trezène,

Te Thebe, of Elis, in Sparte, of in Mycéne?

ORESTES.

Kan 't zyn, Mecéne, dat ik uwe onwinb're wal,
Uw heereylyk paleis, nooit weêr aanschouwen zal?

IPHIGENIA.

Gy zyt dan van Mycéne: ô Hemel! welk genoegén;
Ontvouw ons meêr: wil by die gunst een tweede voegen.
Leeft Agamemnon, wyt beroemd door oorlogsdään?
Heerscht hy in vrede, die verwinnar der Troijaan?

ORESTES.

Ach! moet die droeve naam my overal ontrusten?
Heeft haar de Faam gevoerd aan al des waerelds kusten?
ô Stam van Atreus, door uw heilloosheên vermaard,
Die zo veel helden, zo veel monsters, hebt gebaart?
Is 't dan onmogelyk, uw heerlykheid te ontdekken,
Als laf bezoedeld, en bespat met inoode vlekken?

IPHIGENIA.

Hy, 't hoofd der Grieken, van een hoogverheven stam,
Verzaakte 't bloed niet, waar uit hy zyn oorsprong nam.

ORESTES.

(ven?

ô Neen! wy weeten 't: maar geen held, hoe hoog verhe-
Kan voor verraaders en trouwlooze veilig leven:
Ze ontzien geen Koning, daar hy slygt ten top van eer.
Vorst Agamemnon...

IPHIGENIA.

Hoe!

ORESTES.

Mevrouw, hy leeft niet meêr.

IPHIGENIA.

Hy leeft niet meêr! ô Goôn! misgunde gy aan de aarde
De weêrgalooze deugd eens Helds, zo groot van waarde?

ORESTES.

De Goôn verhooren in hun gramschap geen gebeên.
Die onverwinb're Vorst, omringt met heerlykheên,
Van overwinningen en jaaren overlaaden,
Is, op een feest, door een vervloekte hand, verraaden;
Die, schendende een gewyde, en altyd heil'ge band,
ô Snoode gruwel! hem moorddaadig hielp van kant.

I P H I G E N I A.

Wiens hand?

O R E S T E S.

ô Hemel, wil die naam in 't melden smoooren!

I P H I G E N I A.

Wie is dat monster?

O R E S T E S.

'k Vrees de Goden te verflooren,
Door 't noemen van die snoode: ach! 't is zyn Gemaal.

I P H I G E N I A.

Hoe! Clytemnestre?

O R E S T E S.

ô ja, zy is die tygerin.

Och! of 't gehaat verhoog dier ondaân bleef verholen
Aan latere eeuwen, en in 't duister weggescholen!

I P H I G E N I A.

Bedroefde dochter van een vader, schelms gedood;
Bedroefde dochter, van een moeder, veel te snood,
Iphigenie, ach! wat verdriet is u beschooren!

O R E S T E S.

Zy heeft, tot haar geluk, het levenslicht verlooren;
En, op 't altaar geslagt in Aulis, door haar val,
De Grieksche vloot voorwind bezorgt naar Troijens wal.
Haar oogen kwamen nooit de elenden aan te schouwen
Van haar geslacht, noch 't kroonverraad, zo valsgebrouwen.
Maar, ach! wat heeft haar dood haar vader duurgeftaan!

I P H I G E N I A.

Hoe!

O R E S T E S.

Agamemnon kwam, na 't deerlyk ondergaan
Van 't magtig Ilium, zeeghaftig, met zyn vlooten,
De vruchten plukken van zyn daaden, niet genooten
In zo veel jaaren krygs. Ægisthus, dol van min,
Had, in het afzyn van dien held, de koningin (den,
Misleid van de echte trouw: des hy beducht voor schan-
En welverdiende straf, van dat onkuifche branden,
Haar aandreef, om, ontzind, haar koning en gemaal,
Wel waard een beter lot, te moorden door het staal.
De snoode Vrouw deê hem, in 't heerlykst van zyn brallen,

En seenter zwaaijen, van de rykstroon nedervallen;
 Betuigende, ten glimp dier wreedheid, zo verwoed,
 Dat zy dus wraak nam van Iphigeniaas bloed.

IPHIGENIA

Rampzal'ge, moest men noch zo snoode heilloosheden,
 Met uwe naam en wraak, verbloemen en bekleeden?
 Hoe droeg Orestes zich? die edelmoed'ge zal
 Niet hebben overleeft Vorst Agamemnon's val.

ORESTES.

Orestes sleept nog na zyn schanden en elenden,
 En rykhalst naar een dood, die zyn verdriet zal enden.
 Hy, 't droevig voorwerp van der menschen schrik en haat,
 Van kerk en altaar afgezonderd in die staat,
 Onzuiver, van het recht der gastvryheid verstootten,
 Van 't heilig Tempelvuur, en Bronnen uitgesloten,
 Gedoemde balling, daar en wind en zee meê speeld,
 Vlucht zelf het daglicht; 't welk hem langs hoe meê ver-

IPHIGENIA.

(veeld.

Moet die onnoz'le Prins zyns moeders schuld betaalen?
 ô Zon! verlicht gy noch de ontmenschte met uw straalen?

ORESTES

Een woedende arm heeft die misdaadige omgebragt,
 En haar gedompeld in een eeuwig duist're nacht.

IPHIGENIA.

ô Snoô bestaan, dat zelf haar misdryf gaat te boven!
 ô Goôn! beschermers van de kroon, en glans der hoven,
 Kund gy gedoogen, dat een booswicht, zo ontaard...

ORESTES.

Het straffen van dit feit is voor uw hand bewaard:
 Gy ziet den moorder voor uwe oogen.

IPHIGENIA.

Hebt gy 't leeven
 Van een Vorstin verkort, ontmenschte, zonder beeven?
 En durft gy, na gy 't hebt volvoerd, eer 't iemant vergt,
 Een stuk bekennen, dat en Goôn, en menschen tergt?
 Myn hert beklagde alreê de rampen, die uw drukken;
 Ik roemde uw heldendeugd, 'k beschreide uw ongelukken;
 Ja, 'k ging met wederzin u slagten voor 't altaar.
 Maar uwe gruuw'len, my geblecken zonneklaar,

Zelfs

Zelfs door uw mond, doen wel vergaan dat medelijen.
 k Zal de aarde van een pest, een monsterdier, bevrijen,
 Door uwe dood: uw ziel, gedagvaard naar beneên,
 Zal nog deeze avond, tot een straf der heilloosheên,
 Voor 's afgronds vierschaar zyn gedoemd tot naare straffen;
 Die voor een misdaad, zo affchuw'lyk, wraak verschaften.
 Verwacht myn last.

Z E V E N D E T O O N E E L.

W O R E S T E S *alleen.*

Wat mag 't haar raaken, dat myne oud'ren zyn vermoord?
 Maar, waar toe onderzocht de reden van dat woeden?
 Zy sinoord myn leeven, en met een myn tegen'poeden:
 Zy helpt my aan een dood, daar myne ziel naar haakt.
 Ô Goôn, ontfangt dit bloed, want myne sterfuur naakt,
 't Welk gy my gaaft weleer: op dat ik, door die stroomen,
 Myn schuld verzoenen mag, en uwe haat betoomen.
 En gy, wiens vriendschap, onafscheid'lyk, over zee,
 Myns ondanks, my verzelde aan deez' vervloekte reê,
 Die op de klippen zyt gejaagt, door dollen winden;
 Myn Pylades, ik sterf, om u dus weêr te vinden:
 Uw deugd, uw ed'le geest, te vroeg, helaas! geknot,
 Verdienende een halsvrind, meêr begunstigd van het lot.
 Uw dood... de myne naakt. ik hoor gerucht, zy komen.

A G T S T E T O O N E E L.

O R E S T E S, P Y L A D E S, H Y D A S P E S, T A X I S.

P Y L A D E S.

W el hoe! meent gy my voor uw dreigen te doen schromen?
 Waar word ik heên geleid? wat hebt gy met my voor?

O R E S T E S.

Wat stem is dat? wie is 't, die ik daar spreken hoor?

H Y D A S P E S, *tegen Pylades.*

Met deezen Griek moet gy u in gesprek begeeven:
 Zo gy zyn naam ontdekt, schenkt u de Vorst het leeven.

40 ORESTES EN PYLADES,
NEGEND E T O O N E E L.

ORESTES, PYLADES.

W at vremde wonderen! 'k vrees nu de dood niet meêr.

PYLADES.

Goôn! 't is myn Pylades!

ORESTES.

PYLADES.

'k Zie myn Orestes weêr!

ORESTES.

Myn Pylades, wie had gedacht u hier te ontmoeten?

PYLADES.

Ach! welk een vreugd is 't, u te omhelzen, u te groeten!

ORESTES.

Fortuin, verdruk my vry, door drang van tegenheên:
Gy geeft myn vriend my weêr, des ben ik wel te vreên.

PYLADES.

Wat goed geval bragt ons by een aan deeze kusten? (ten.
Maar nieuwe droefheid komt my in myn vreugde ontrus-
Myn ziel betreurd uw ramp, haar vreugde is kort van duur.
Zy vloekt uw byzyn, ons gegunt ter kwaader uur. (ren?
Hoe lang, wreed noodlot, doet uw toorn de onnoz'le treu-
Veréend ge ons niet, als om ons straks van een te scheu-
Onze oogen, afgemat door staâge moeilykheên, (ren?
Zyn niet geopend, als tot schreijen en geweên:
Noch staan wy daag'lyks bloed voor smert, en hoon, en schan-
Ach! Prins, in wat gehaat gewest komt gy te landen? (den.

ORESTES.

Ik ga ter dood, myn Vriend, blygeestig, wel te vreên.
Een Priesteres gaf my dat vonnis: schoon haar reên
Vol bitsheid waaren, om my schrik en angst te geeven;
'k Acht my gelukkig noch door haare hand te sneeven.

PYLADES.

'k Versta 't: die schoone heeft uw wanhoop straks ge-
Die onweêrstaand're glans, myn Prins, heeft u bekoord;
Gy hebt in haar gezigt gevonden dat vermoogen,
't Welk Agamemnon boeide aan zyn Briseïs oogen.

ORES-

O R E S T E S.

Zoud gy gelooven, dat in myn mistroostig hert
De liefde plaats vind: dat, in 't nypen van zyn smert,
Orest', door 's Hemels haat vervolgt, en duizend plaagen,
Die hertstocht kweeken zoude, op 't einde zyner dagen?

P Y L A D E S.

't Is veel, dat gy zo lieve aanlokt'len wederstond.
Och! of uw Pylades niet voelde een zoete wond,
Die hem geheel verrukt, en maakt als opgetogen!
Ach, mogt hy, zo als gy, op zyne koelheid boogen!
Die schoone Priesteres... maar, waar toe u ontvouwd
Een liefde, die my in uitheemsche boeijens houd?
Is 't nu noch tyd, om aan die drift gehoor te geeven,
Daar wy ons zien gebragt op de oever van ons leeven?

O R E S T E S.

Gy sterven! zou myn hert dat toestaan? neen! vergroot
Myn zwaare misdään niet, myn waardste, door uw dood.
Ik ben 't, dien zy eerlang voor 't heilloos altaar slagten:
In u herleeve ik, dit alleen freeld myn gedachten.
Leef, Pylades, verban die waanhoop uit uw zin,
Om uwe liefde, en om uw' schoone Priesterin.

P Y L A D E S.

Ach! wil die zwakheid my niet meêr voor oogen stellen.
'k Ben schaamrood, dat ik meêr naar haar, als u, kon hel-
Ik zal die snoode vlek uitwischen met myn bloed. (len:
Kom, laat ons sterven met een ongekreukte moed:
Vergeefs is 't, medely te wachten van barbaaren.
Maar laat ons, stervende, wie dat wy zyn, verklaaren:
Op dat de ontmenschte, als hen onze afkomst is gezegt,
Het bloed bekend zy, 't welk zy plengen, tegens recht.
Myn Prins, kom, gaan we.

O R E S T E S.

Ach! wat begint gy? wil bezessen...

P Y L A D E S.

Verhoeden wy de slag, die ons het hoofd zal treffen.
Dat Scythie, als 't de naam van Agamemnon hoord,
Den arm weêrhoude, die zyn zoon het hert doorboord:
Of dat zy, zo hun haat hem door het staal doet vallen,

Meer rampen vreezen, als de Troijers voor hun wallen.
Ik zie hen nad'ren.

TIENDE TONEEL.

ORESTES, PYLADES, HYDASPES,
TAXIS.

HYDASPES.
Hebt gy ons bevel voldaan?

PYLADES.

Men breng ons by den Vorst, om 't hem te doen verstaan.

Einde van 't Derde Bedryf.

V I E R D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

I P H I G E N I A, *alleen.*

't Vertoeven van Cyane is geen voordeelig teken.
 Hoe woeld 't beledigd hert, om zich op 't felst te wreeken!
 Schoon Clytemnestra was onwaardig 't levenslicht,
 Het straffen van haar beul is echter 's dochters pligt.
 'k Ben onverduldig, om 't misdaadig hoofd te slagten,
 Tot zoen van 's moeders schim. Ó al te lastig wachten!
 Ó Moeilyk uitstel! wat weêrhoud den Griek? de Vorst
 Heeft licht zyn vonnis, door 't bestier der Goôn, geschorst:
 Laat ons hem haalen. Maar, waar toe uw geest te ontroeren?
 Hoe! laat ge u door de sroom van uwe drift vervoeren?
 Hebt gy wel onderzocht, in 't diepst van uw gemoed,
 Uit wat beweging gy zo hevig op hem woed?
 Uw naam moest eertyds, om uw moeders min te dekken,
 Tot een bewimpeling van 's vaders dood verstrekken.
 Nu een der Grieken u tot liefde heeft gebragt,
 Denk, of gy de andere om die zelve reën niet slag;
 Om, wyl gy de een, gelyk een moordenaar, doet sneeven,
 Den ander, die gy mind, te houden in het leeven.
 Ach! welk een zwakheid! neen, 'k besluit hun ondergang.
 Zy sterven beide: dit staat vast.

T W E E D E T O O N E E L.

I P H I G E N I A, C Y A N E.

I P H I G E N I A.

I k wachte lang,
 Cyane, naar uw komst: wist gy, op myn beveelen,
 De last, u toevertrouwd, aan Thoas meê te deelen?

C Y A N E.

Hy spreekt de Grieken, in 't geheim vertrek, alleen.
 Hydaspes, heel ontzet, als ik voor hem verscheen, (wen:
 Verbod my de ingang, wat ik hem ook voor mogt hou-
 Hy nam uw voorstel aan, om 't aan de Vorst te ontvouwen.
 'k Heb

'k Heb naar gehoor, Mevrouw, met ongeduld, getracht;
Tot ik myn aflicheid om te gaan kreeg, onverwacht:
Men zei; de Koning zou zyn wil u laten weeten.

IPHIGENIA.

Waar toe dit wachten? is zyn drift zo haast gefleeten?
Het offer is gereed, de toefel, al de pracht:
Dit marren fpid maar tyd: hy denke, dat de nacht
Vast naderd, dat de zaak geen uittiel lyd tot morgen.
Wel aan, Gyane, laat ons zelf de wraak bezorgen.
Maar, wie komt myn besluit vertragen, daar ik zou...

D E R D E T O O N E E L.

TOMYRIS, IPHIGENIA, CYANE, ERINE.

TOMYRIS.

't Gerucht, door uw bevel, alom verspreid, Mevrouw,
Heeft my genoodzaakt, te verfchynen voor uwe oogen.
Schoon 't algemeen is, en niet werd verdacht van logen;
'k Heb echter best geacht, om zekerder te gaan,
Uit uwe mond daar van de waarheid te verftaan.
Gy fchynt ontfeld te zyn; uit uw gezigt en wezen,
Is uw verbaastheid, en ontroering klaar te leezen.
'k Verveel u licht, wyl ik uw bezigheên weêrhouw.

IPHIGENIA.

'k Weet de achting, die ik u verfchuldigd ben, Mevrouw:
Maar, 'k ben my zelve niet, en zwicht voor hooger magten.
Ik moet, door de infpraak van Diane, een offer fagten:
Dit dringende bevel is van zo groot gewigt,
Dat ik my haasten moet tot kwyting myner pligt.

TOMYRIS.

Het is dan waar, Mevrouw; de Griek, aan 't ftrand gevangen,
't Bedroefd flachtoffer van verfcheide ftaatbelangen,
Is naauwlyks aangeland, en van de zee gefpaard,
Of gy, noch wreeder, doet hem vallen voor het zwaard?
Kan uwe mond zo haast dat bloedig vonnis uiten?
't Gaat fchielyk voort, en fchynt geheimen te befluiten.

IPHIGENIA.

Van die geheimen, die my doen de Uitheemfche doên,
Heb ik myn rekenfchap te geven aan de Goên.

T O M Y R I S.

Des Hemels wysheid ziet men menigmaal misbruiken,
 Om onze zwakheên te bedekken, en, te duiken
 In schaduw van die naam: wy off'ren dus in schyn,
 Wyl blinde driften vaak onze een'ge Goden zyn.
 't Zy ver, Mevrouw, dat ik u immer zal verdenken
 Van zulk een lafheid, die uw roem en deugd zou krenken.
 'k Weet, dat uw fier gemoed den dwingland heeft ver-
 Om my te laten in 't bestier van deeze staat: (smaad,
 Dat gy uw wenschen hebt bepaald, om niet te hoonen
 De wettige erfgenaam dier overheerde troonen,
 Die deugd bekoorde ons, en de Scythen, nevens my,
 Verhieven hemelhoog 't versmaân der heerschappy.
 Maar, nu gy 't Heldehoofd doet vallen, heel verbolgen,
 Om 's konings wreedheid, zo beklag'lyk, op te volgen,
 Nu die ontmenschte, op 't graf des Grieks, u huuw'lyk
 bouwd,
 Is 't volk beducht, dat uw verand'ring onheil brouwd;
 Het kan uw meining en inzigten niet doorgronden:
 Hun siem verdedigd 't recht der kroon door duizend
 monden.
 In 't eind, men vreest, om 't u te zeggen, zo als 't leid,
 Dat zyn doodvonnis u den weg ten troon bereid:
 'k Heb 't van myn plicht geacht, hun vrees u meê te deelen:
 't Staat nu aan u, Mevrouw, die wond van staat te heelen.
 Stel 's Grieken sterfuur uit; dus word uw roem verschoond;
 Dus zult gy dempen een vermoeden, 't welk u hoond.

I P H I G E N I A.

De schyn misleid: men moet inbeelding nooit betrouwen:
 Doch de uitkomst zal u klaar myn hertsgeheim ontvouwen.
 'k Hoop dat ik, in de plaats van myn geboorte, zal
 De rang herneemen, my ontroofd door 't wuft geval;
 Ja 't ryksgebied, 't welk uw tieran my op wil dringen,
 Is voor my veel te klein van waarde, om naar te dingen:
 En, had de luister my bekoord van 's konings trouw,
 'k Had niet zo lang gedraald met dat besluit, Mevrouw.
 Diane, en myne plicht, doen my naar 't altaar spoeden:
 Dê Uitbeemsche sterf: geen magt kan zyne dood verhoeden.
 Myn hand doorstoot hem straks: 'k heb haast, en word
 gewacht.

Sta

46 ORESTES EN PYLADES,

Sta toe, dat ik vertrek, en myne pligt betracht.

TOMYRIS.

Mevrouw, 'k zal wegens 't bloed, 't welk gy zo wreed
gaat plengen,

Alleen dit zeggen, om u dus tot reën te brengen:

Uw offer is in myn bescherming: wederhou

De doodelyke flag, die hem ontzielen zou:

En, zonder de inspraak van uw' Goden plaats te geeven,

Volg myne wil, of beef, Ontmenschte, voor uw leeven.

VIERDE TONEEL.

IPHIGENIA, CYANE.

IPHIGENIA.

Wel hoe! zy dreigt my, schynt door medely geraakt.

Zy pleit voor hem, en wil zyn boeijens zien geslaakt.

Neen, Tomyris, ô neen! zyn bloed moet zyn vergooten.

Schoon dat ik in myn hert zyn val niet had besloten;

Schoon wigt'ge red'nen my niet noopten tot die daad;

Uw fiere stoutheid, en dat dreigen, zo vol smaad,

Verkort zyn leeven, 't welk gy vrucht'loos meent te rekken;

Dat dryft hem 't staal door 't hert. Laat ons in haast vertrek-

CYANE.

(ken.

Gy wilt hem straffen, schoon 't al voor zyn onschuld pleit.

Uw oordeel helde nooit naar onrechtvaardigheid:

Daar de eene Griek uw hert tot meely heeft bewoogen;

Wat maakt den ander nu zo haat'lyk in uwe oogen?

IPHIGENIA.

Herhaal niet meer een zaak, die my vervuld met schrik.

Myn gramschap tegens hem wast aan elk oogenblik;

Als ik bezef, hoe hy myn moeder bragt om 't leeven.

Hy zelf bekend, dat hy dat moordfeit heeft bedreeven.

Denk nu, Cyane, of wel myn toorn te hevig woed.

CYANE.

Die feit maakt my verbaast: ô ja, men stort' zyn bloed:

Gy moet den daader van zo snoode gruwelstukken

Noch heden straffen, en van de aarde in de afgrond rukken.

Maar 'k vrees, Mevrouw, dat u 't gevolg bedroeven zal.

De Koning, die zyn rust herwind door 's Gricken val,

Hoopt

Hoopt op uwe echt : gy kund zyn drift niet wederstreeven.

IPHIGENIA.

Myn moed, en 's Hemels hulp zal my geensins begeeven.
Belofte of dreigen zal niet hechten op dit hart,
't Welk geen tierannen vreest, en drang van rampen tart.
Mynziel, de dood getroost, blyft vry, en volgt geen wetten.

CYANE.

Zoud gy...

IPHIGENIA.

Kom, zien wy, wie ons vonnis durft beletten.

De Griek...

CYANE.

Hydaspes komt, en zal 't u doen verstaan.

V Y F D E T O O N N E E L.

IPHIGENIA, HYDASPES, CYANE.

IPHIGENIA.

Waar toeft de Vremdeling? zal hy zyn straf ontgaan?
Meent Thoas, tegens recht, het offer te verdraagen?
Vreest hy niet, dat de toorn der Goën, door duizend plaagen..

HYDASPES.

De Koning vind zig zeer verlegen en benard:
Hy krygt geen licht, en blyft in duisterheên verward..
Een van de Grieken is zyn vyand, schoon verholen..
Hy ziet, en zoekt hem, en vreest in die keur te doolen.
Zy noemen beide zich Orestes: in die schyn
Wil elk van hen gedood, en geen behouden zyn.
In die onzekerheid... Zy komen: zie te trekken
Uit hunne mond...

IPHIGENIA.

Laat my 't geheim alleen ontdekken.

Z E S D E T O O N N E E L.

IPHIGENIA, ORESTES, PYLADES.

IPHIGENIA.

Gy blyft dan even fier volharden, Grieksche Held,
In 't weig'ren van myn gunst, die u in vryheid steld?
Uw wanhoop klimt in top, gy wilt rampzalig sneeven,

En

En vlugt, schoon 't myn genade u schenkt, het lieve leeven?

PYLADES.

Mevrouw, wat is myn lot tot myn geluk gekeerd!
Die vriend, wiens schipbreuk ik met traanen heb verceerd,
Herleefd: hy, 't woën der zee ontworfeld en der winden,
Staat voor uwe oogen, schoon hy rust, noch vreugd kan

IPHIGENIA.

(vinden.

Wat hoor ik? hoe heeft die ontdekking my ontroerd!
Meëlyden, slecht erkend, hoe had gy my vervoerd!
'k Beklaagde een mensch, die zulk een monster, waard te

doemen,

(noemen;

Uit 's afgronds schoot gebraakt, zyn boezemvriend durfd
Een schelm, niet waardig, dat myn hand is van de Goôn,
In plaats van 't bliksemvuur, geschikt, om hem te doôn.

PYLADES.

Die waarde vriend schynt u niet recht bekend te weezen.
Dat myne naam alom in Grieken word gepreezen,
Gevoerd ten top van eer; aan zyn beproefde trouw,
En nauwe vriendschap ben ik 't al verpligt, Mevrouw,
Niets kan de sterke band, die ons verëenigd, scheuren:
In dood of leeven zal ons 't zelve lot gebeuren.

IPHIGENIA.

Verwacht niet, dat myn hand u met die snoode paart.
'k Zal, voor uwe oogen, hem doen vallen door het zwaard,
Zyne ondaân straffen, en het vuur van mynen tooren,
Door zyn vergoten bloed, uitbluschen, en versmooren:
Ja zonder dat uw hert, wen ik hem storte in 't graf,
De dood verwerf, 't zy door genade, 't zy door straf.

PYLADES.

Ach! beef: veel eer en schrikt die gruuv'sente volbrengen:
't Is 't zuiver bloed der Goôn, Mevrouw, 't welk gy gaat
plengen.

Uw aanslag kund gy best voortzetten door zyn hand:
Hy haat, gelyk als gy, en vloekt den dwingeland.
Door dit belang verpligt zal ik aan u verklaren,
't Geen my geen pynbank ooit zou dwingen te openbaaren,
Gy ziet hier de erfgenaam van Agamemnons kroon,
Zyn dapp're Nazaat: 't is Orestes, 't is zyn Zoon.

IPHIGENIA.

IPHIGENIA.

Orestes!

ORESTES

Laat de reën myns vriends u niet verblinden.
 Hy maald u deugden, die in my niet zyn te vinden:
 't Is slechts uit medely, dat hy my pryst en acht.
 't Is waar, 'k ben afgedaalt uit Jupiters geslacht:
 Maar, ach! hoe is dat bloed, weleer zoo aangebeden,
 Verbasterd en ontaard, door myn vooroud'ren zeden!
 Hun woede en raazerny zag Goôn, nog menschen aan:
 De minste feilen, door die inoode stam begaan, (ven.
 Zyn bloedschand, overspel, en moord, en vrouwerook-
 Ik, hun nakom'ling, ga hun ondâan ver te boven.
 Ik heb myn moeder schelms gedompelt in het graf:
 Beroofd van 't leeven, haar, die my het leeven gaf.
 Straf dit onzalig hoofd: gy zaagt nooit mensch verwoeder:
 'k Bid, op myn knien, u om de dood.

IPHIGENIA.

Ach! waarde Broeder!

ORESTES.

Wat hoor ik? met wat naam, ô Goôn, word ik begroet?
 Mevrouw, kan 't waar zyn? is Orestes van uw bloed?
 Ben ik uw broeder? wil my dit geheim verklaren.

IPHIGENIA.

Erken Iphigenie, en wil uw rouw bedaaren.
 ô Ja, ik ben 't, die, voor 't heil der oorlogsvloot,
 In Aulis, door de wil myns vaders, wierd ter dood
 Gedoemd, en was geslagt door wic'haar Calchas handen,
 Zo my Diana niet gerukt had uit die banden.
 Die droeve Zuster ziet gy voor uwe oogen: maar
 't Lot geeft ze u wel weêrom, doch 't laat u in 't gevaar.

ORESTES.

ô Wonder! ô geluk! nu word myn ziel geruster:
 Iphigenia weêr te omhelzen! ach, myn Zuster!

PYLADES.

Verwonderd en verrukt, door onverwachte vreugd,
 Doorluchte Zielen, neem ik deel in uw geneugt.

IPHIGENIA.

ô Ted're ontmoeting, die ons buiten hoop komt vleijen!

D

Ach!

Acht! had de Hemel ons altoos van een gescheijen!
 De Dwingland heeft myn hand een schelmstuk opgelegd.
 Wien van u beide zal ik moorden, tegens recht?
 Myn Broeder? ach! die naam, zo heilig, doet my beven:
 Zyn Vriend? wat misdaad heeft die droeve Prins bedree-
 Och! of ik voor 't altaar in Aulis was geslacht, (ven?
 Dan was ik nimmer tot dit uiterste gebragt.

PYLADES.

Hoe! kund gy tusfchen my, en Broeder, niet verkiezen,
 Mevrouw, wie 't leeven zal behouden, wie verliezen?
 Gy weet myn liefde: 'k wierd, door 't melden van die wond,
 Onlangs misdaadig, en ben 't nog op deeze ftond.

IPHIGENIA

Helaas!

ORESTES.

Myn Zuster, 't is nu buitens tyds te klaagen:
 Laat u de hoop, die ons de Hemel geeft, behaagen.
 Dat aangenaam begin gefchied niet zonder reên,
 En, mag men veilig in 't geheim van 't noodlot treên:
 Een gunftig voorbefchik, dat wond'ren fchynt te baaren,
 Voerde ons hier niet vergeefsch aan 't ftrand, door veel ge-
 Men wapen zich met dit vertrouwen, dat Jupyn (vaaren.
 Verdrukte onnozelheid zal redden, buiten fchyn.
 't Beeld van Diane is in uw magt: gy weet, het fchaaken
 Van 't dierbaar heilgdom, kan my gelukkig maaken,
 De fmet uitwifchen, die myn naam bezoedeld heeft.
 Als uwe goedheid my dit pand in handen geeft,
 Zo vlugten we over zee, naar heuchelyker kusten,
 Om vrolyk, roemryk, in de fchoot der vree te rusten:
 Zo zetten wy Diane op 't hooge altaar ten toon,
 En ceren 't heilig Beeld in 't midden onzer Goôn.

IPHIGENIA.

'k Zou uwen heldendrift, en yver niet mispryzen,
 Maar de aanflag roemen, en myn byftand u bewyzen:
 Indien 'er hoop was, dat ons 't lot ter goeder uur
 Een doortocht gunnen zou tot binnen Argos muur.
 Maar, 'k zie geen uitkomst: al ons woelen, al ons poogen
 Misleid geen Aartstieran, die waakt met duizend oogen.
 't Is reuk'loos, zonder volk en fchepen, te beftaan

Een

Een ſchat te rooven, daar zyn rust en welvaard aan
 Gehecht is. Helden, al uw moed kan hier niet baaten.
 Meent gy te dringen door een waereld van ſoldaten?
 Denkt gy Diana te vervoeren, u alleen
 Een weg te baanen, door een bosch van spiesen heen?
 Ach! 't is onmoog'lyk; zo de Goôn geen bystandzenden,
 Zyt gy verlooren, en uw leeven loopt ten enden.

PYLADES.

Verban die vrees, Mevrouw, zy ſtrekt onze eer tot ſchand:
 Stel ons maar 't heilig Beeld en wapenen ter hand.
 Der goede Goden gunst zal ons voor ramp bewaren:
 Wv zyn ons lot getroost, en vreezen geen gevaaren.
 't Staal zal ons redden, en verſchaffen in de nood
 Een onverwelk'bre zege, of een doorluchte dood.
 Hoe de uitſlag zy, zy zal uw lieve hand bevrijen
 Van een gehaate moord, ons van 't ondraag'lyk lijn.
 Gedoog dan, in de naam der Goden, het beſtaan
 Dier aanſlag, om 't gevaar...

IPHIGENIA.

En wat gaat my dat aan?

De ontmenschte Dwingland, na hy u door't ſtaal deed ſnee-
 Noch rookende van 't bloed, my waarder, als het leven, (ven,
 Zal roemen op die zege, en eifchen, dat myn hand
 Het loon zy van een moord, die myne bloedverwant
 Zo deer'lyk bragt ten val. Ach! dat my 's Hemels tooren
 Het hoofd verplette, zo myn hert zich laat bekooren
 Tot 's dwinglands min, als hy uw dagen heeft geknot.

ô Prinsfen, 'k hoop nochtans, 'k hoop op een beter lot.
 't Staat noch aan my, de loop uws leevens weinig dagen
 Te rekken: ſchoon de Vorst in gruuw'len ſchept behaagen,
 En blind'lings volgt, waar hem zyn ſnoode ſtaatzucht trekt;
 Nochtans bedwingt hy zich, en vreest te zien ontdekt
 Aan 't volk, al de overmaat dier onrechtvaardigheden.
 't Ontzag voor de altaardienst, en 't ampt, dat wy beklee-
 Bepaalt zyn wreedheid, en verzacht zyn trots gelaat. (den
 Laat ons dit uitſtel wel beſteden: dit 's myn raad.
 Men heffe hert en oog ten Hemel: onze traanen
 Zyn de een'ge wap'nen die een weg ter uitkomst baanen.
 Indien der Goden toorn met eind'looze ongunst woed

Op 't deerlyk overschot van Agamemnons bloed,
 Zo voegt het ons, ver van die schikking te weêrstreeven,
 't Lot in te volgen, en de wet, ons voorgeschreeven;
 Ja onzer oud'ren schuld, en welverdiende straf
 Te boeten, wen de dood ons daalen doet in 't graf.

Tegens Pylades.

Maar gy, ô Prns, die aan hun snoode gruwelstukken
 Nooit deel had; ach! ontwyk de plaagen, die ons drukken.
 Leef, waarde Held; blusch uit een vlam, door my ge-
 Denk, dat Iphigenie, aan uwe deugd verplicht, (sicht:
 Indien der Goden haat niet fremde haare dagen,
 Te leeven wenschte, om eens haar hert u op te draagen.

PYLADES.

ô Lieve woorden! ach, wat is uw goedheid groot!
 Denk echter niet, dat ik zal leeven na uw dood.
 Als gy, myn Zielzon, duikt, is 't voor my nacht op aarde:
 Uw sterfuur is de myne: ik volg uw lot, myn Waarde.

IPHIGENIA.

De Dwing'land komt.

ZEVENDE TONEEL.

THOAS, IPHIGENIA, ORESTES, PYLADES
 ANTHENOR, HYDASPES, TAXIS.

THOAS.

Wel nu, Mevrouw, hebt gy, in 't end,
 't Geheim ontdekt? is Griek Orestes u bekend?
 Of kan hen beide noch die vloeknaam zo bekooren,
 Dat zy ze omhelzen, en halfterrig gaan verlooren?
 Duurd noch een dwaaling, die de vyand, die my tergt,
 Aan myn gezigt vertoond, en aan myn hert verbergt?

IPHIGENIA.

Denk niet, dat ik hier in heb enig licht gekreegen:
 Ik vind my even zeer, als gy, ja meêr verlegen:
 Verwonderd, hoe een band, zo teder, zo vol vuur,
 Twee herten houd verknocht, tot aan hun uiterste uur.
 Die Helden willen de een voor de ander moedig sterven,
 En geen van beide van uw hand genâ verwerven.

THOAS.

'k Word al dit warren moê, Mevrouw; 't vertraagt de straf:
 Ver-

Verklaar 't geheim: ruk den verraader 't masker af.
Maak, dat Orestes ons niet langer blyf verholen:
Of 'k straf hen beide, om dus niet in de keur te doolen.

P Y L A D E S.

'k Herhaal 't noch eens: gy ziet hem voor u slaan: verban
Uw vrees; stoot toe: ik ben Orestes, ô Tieran!
Ik ben 't alleen, die, door een ed'le zucht gedreeven,
U kwam ontrukken, en uw Goden, en uw leeven:
Die, om myn wraaklust te verkoelen, u, Barbaar,
Verwoed doorstooten zou, zelf voor 't gewyd altaar.
Zo noch Orestes u bedekt blyft, als te vooren,
Is 't uwe schuld: hy heeft zich klaar genoeg doen hooren.

O R E S T E S.

ô Ed'le werkingen van een grootmoedig hart!
Ontdek de waarheid door zyn yver, die u fart.
Bezef, zo gy uw woede een korte tyd kund snoeren,
Hoe ver de vriendschap kan een groote ziel vervoeren.
Hy zoekt zich op myn naam, wyl hy u hoond en scheld,
Te wikk'len in een dood, die my alleen bekneld.
Maar, zo gy van uw wraak gewenschte vrucht wilt plukken,
Zo doe dit schuldig hoofd alleen voor 't slagmes bukken:
Dat uwe raazerny de onnozelheid verschoon;
Of vrees het bliksemvuur der langgetergde Goôn.

T H O A S.

Ha! 't is te lang uw lot verbloemt met valsche streeken.
't Voegt ons, Mevrouw, de hoon, ons aangedaan, te wree-
'k Wil, dat gy heden noch hun beider straf bereid: (ken.
'k Versta 't zo: 't word vereischt tot myn zekerheid.
Dat hunner Goden toorn daar na ons kom bestooken:
Men zal die oppermagt verdeelt zien en gebroken,
Als eer voor Troijes wal, en, zyn'er, die hun wraak
Byspringen, 'k vind ook wel beschermers myner zaak.

I P H I G E N I A.

Wat trotsé woorden! doet geen hooger magt u vreezen?
Durft gy gebieden, dien gy moest gehoorzaam weezen?
Bedwing uw overmoed, Tieran; mistrouw uw magt-
't Is 's Hemels wil, niet uw bevel, dat ik betracht;
Die kan alleen een onherroep'lyk vonnis uiten.
't Staat aan Diane, om van haar offer te besluiten:

Ik ga verneemen, welk haar heil'ge schikking zy.
Gy, Thoas, wacht myn last. Gy, Grieken, gaat met my.

A G T S T E T O O N E E L.

THOAS, HYDASPES, ANTHENOR, TAXIS.

THOAS.

Hoe! Thoas, doet men u die trotse reden hooren?
En gy verdraagtze, en smoord het vuur van uwe tooren?
Wat smaad, wat schand doet gy my lyden lasse min!
'k Laat my verbluffen door een vremde Priesterin:
Ik heersch, 'k voer hier 't gebied: in spyt van dat vermogen
Ben ik geboeid, verlaafd aan twee bekoorlyke oogē.
Zy durft stoutmoedig my braveeren in 't gezigt,
Wyl ik bedeeft sta, en voor haar beveelen zwicht.
Ha! zy misbruikt te zeer myn liefde en hev'g blaaken:
't Is tyd dat wy ons, als voorheen, ontzag'lyk maaken.
Der Grieken lot hangt van my af: de gunst der Goōn
Zal niet verhind'ren, dat ik morgen hen doe doōn.

Gy, Taxis, ga alom den Tempel dicht bezetten.
Met myne Lyfwacht, om hen 't vluchten te beletten:
Maak, dat gy heim'lyk, en in stilte, uw last verricht:
Uw hoofd zal instaan voor 't betrachten van uw pligt.

N E G E N D E T O O N E E L.

THOAS, ANTHENOR, HYDASPES.

HYDASPES.

Myn Vorst, die voorzorg zal tot uw verzek'ring strekken.
Maar 'k vrees voor nieuw gevaar: 'k moet u, in 't eind, ontdek-
Het momp'len van 't gemeen, 'twelk zeer te ontvrede is. (ken
't Acht zich verplicht te staan voor 't recht van Tomyris.
Het wil haar heimelyk vertrek met drift beletten,
Geen inbreuk lyden, en zich fors daar tegen zetten.
Het vuur van oproer smeuld, en werd het niet gestuit,
Zo slaat de vlam wel haast ten burgerdaken uit.

THOAS.

't Volk zal nooit muiten: 'k steun op hun genegentheden
Anthenor, Tomyris stel eind'lyk zich te vreden:
'k Zal haar bevryden van 't gezigt dier haatlyke echt:

'k

'k Wil dat gy 't uitfel van myn trouw haar aanftonds zegt.

ANTHENOR

'k Ga naar den Tempel, daar ze uit eerbied, voor de altaaren,
Dianaas byftand sneekt, ter zeetogt door de baaren,
Op dat ik daar, myn Heer, uw goedheid haar ontdek.

THOAS.

Zeg haar, dat zy vooral toch denke op haar vertrek.

T I E N D E T O O N E E L.

THOAS, HYDASPES.

THOAS.

En gy, begunftigd van de nacht en duisterniften,
Maak, dat haar 't volk niet zie, 't welk haar te laat zal misfen.
'k Wacht u in deeze zaal: zet de aanflag kunftig voort:
Vervaardig alles, en gelei haar zelf aan boord.
Gedenk vooral, als gy haar vlugt wel houd verborgen,
Dat gy uws konings heil kund deeze nacht bezorgen.

Einde van 't Vierde Bedryf.

56 ORESTES EN PYLADES,
VYFDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

H O O A S, *alleen.*
Hoe fel, hoe hevig noopt het ongeduld myn hart,
Daar 't angtig zwoegt en hygt, en blyft alom benard!
'k Zie noch Hydaspes niet verschynen, die, voor 't dagen,
In deeze hofzaal my zou spreken. Wreede plaagen!
Hoe werd myn ziel gefold in deeze naare nacht!
Is die dan eindeloos, en nimmer doorgebracht?
Verwarring, onlust, zorg, zult gy my steeds verzellen?
'k Zoek rust, die schuuwd my: 'k vlugt myn ramp, die
komt my kwellen.

De zoete slaap, die 't oog betoverd van 't gemeen,
En balsemt, en verkwikt, onttrekt zich my alleen.
Heerschzucht'ge Zielen, die, aan ongetoomde driften
Verlaafd, geen duurzaam heil uit schyngeluk kund ziften,
Die, door het goud verblind, en schitterglans der kroon,
Langs gladde trappen zoekt te klimmen op de troon;
Die, heet naar de yd'le naam van koningen, van heeren,
Door euveldaaden u een weg baand tot regeeren:
Beef, reukeloozen, beef: en vrees te ontfangen, 't geen
Der Goden toorn u geeft tot uwe straf alleen. (draagen:
't Gewigt der kroon drukt zwaar de hoofden, die haar
De rykstroon waggelt, werd gebeukt door dollen vlaagen,
En staatorkaanen, die vaak meesters van 't heelal,
Ten afgrond blikfenden door een geduchte val.

Ik voel te wel de last van 't heerschen, de gevaaren,
En staage moeilykheên, die ons de scepters baaren.
De drift, om my te ontilaan van 't byzyn der Prinses,
Om my gepaart te zien met myne Priesteres,
En myn' gevangene voor 't zoenaltaar te slagten;
Kwetst zo myn kranke ziel, doorpynt zo myn gedachten,
Dat ik op staatsbelang noch pligten acht kan slaan.
'k Voel in myn hert een zwaar gety van zorgen gaan.
Hydaspes komt niet, en de dag begint te naaken:
Wat wederhoud hem? zou wel 't volk aan 't muiten raa-
Ik kan niet duuren in die naare onzekerheid: (ken?
Myn

Myn onrust groeit staåg aan, nu hy zo lang verbeid.
Wel aan... maar 'k zie hem reets.

T W E E D E T O O N E E L.

T H O A S , H Y D A S P E S .

T H O A S .

Dit traage wederkeeren...

H Y D A S P E S .

Myn Heer, 't gaat alles na uw wenschen en begeeren.
De Ryksprinfes, gesteld in handen der Sarmaat.
Weêrstreefd niet meêr uw echt, wyl zy dit strand verlaat.
'k Vond haar in 't Tempelkoor: ze is van 't altaar geweken,
In eeuw'ge ballingschap, uit haar geboortestreeken.
Zy zweeg, en dekte met een sluizer haar gelaat;
Verbergende, of haar schaamte, of woede, in deeze staat.
Dus is zy in de nacht, door heim'lyke ommewegen,
My tot aan 't strand gevolgt. Anthenor, daar en tegen,
Geleidde de Afgezant met al zyn hofstoet aan
De haven, die met haar straks is in 't schip gegaan.
't Is zonder hindernis verricht, schoon aan de stranden
Veel volks was t' zaam gevloeid. De kloeke stierliên bran-
Om zee te kiezen, en zien uit naar goede wind. (den
Ik, onderwyl, beducht voor 't volk, 't welk, als 't bevind,
Dat dus hun ryksprinfes vervoerd werd, uitgelaaten, (ten
Licht mogt aan 't muiten slaan, heb met een troep soldaa-
Het strand bezet, en kom, nu 't is naar wensch verricht,
Die goede tyding u ontvouwen, volgens plicht.

T H O A S .

Hydaspes, 'k dank de Goôn: nu kan ik adem haalen.
'k Zag steeds door Tomyris myn heerschappy bepaalen:
Ja myne geest, hoewel gesterkt met de oppermagt,
Wierd, door haar byzyn, tot wanorde en schrik gebragt.
Des keer naar de oever: wil u niet van daar begeeven,
Voor dat gy 't schip ziet uit de haven zeewaarts streeven;
En gy 't verlooren hebt heel ver uit uw gezigt.
En, zo 't weêrspannig volk noch mort, en oproer slicht,
Of haar Prinfes beschermt. zo pas hen voor te komen.

En doe het gistend bloed der muiters ryk'lyk sroomen.
Ga, vlieg naar 't strand: terwyl ik de aandacht van 't ge-
Haast elders lokken zal door and're plegtigheên. (meen

D E R D E T O O N E E L.

Het ryzend licht, daar wy 't aan de oosterkim zien praa- (len,
Geleid my tempelwaarts, en spreid alom zyn straalen.
Daar zullen wy den dag beginnen in geneugt,
En met een offerhand, en met een huw'lyksvreugd.
Myn volk, getrokken door zo vremde nieuwigheden...
Maar, wat doet Taxis vol verbaastheid herwaarts treden?

V I E R D E T O O N E E L.

TH O A S, T A X I S, *Lyfswacht.*

Ach! Vorst, uw Rykstroon was nooit nader aan zyn (val:
ô Ramp! ô gruwel! 'k beef, nu ik 't u melden zal.

TH O A S.

Hoe! Taxis, wat's 'er gaans? wil my straks op'ning geeven.

TA X I S.

Myn Vorst, ik volgde stip de last my voorgeschreven:
Uw trouwe Lyfswacht om den Tempel dicht geschaard,
Hield, op myn voorbeeld, wacht: de stilte heerschte op aard.
't Licht brak nu door: de nacht was reeds aan 't overhellen;
Als ons een groot gerucht verbaasde, en kwam ontstellen.
Men hoord een naare kreet in 't heilig Tempelkoor,
En een verward geschreeuw: ik nader op 't gehoor.
Men opend my: 'k zieniet als klaagen, kermen, treuren:
De Priesteresfen, wyl zy hun gewaaden scheuren,
Vertoonen voor 't altaar my, met een hangend hoofd,
Hoe 't heilig Kerkbeeld van Diana is geroofd.

TH O A S.

ô Hemel!

TA X I S.

'k Zocht alom de Grieken op te spooren:
'k Deed, reis op reis, de naam van snoode Orestes hooren;
Maar kreeg geen antwoord op myn roepen. 'k Vrees dat zy
De

De stoute daaders zyn dier tempelschendery.

THOAS.

Myn laffe vyand kan dan noch bescermers vinden. (den?
Wie durft zich 't voorstaan van die gruw'len onderwin-
Myn leeven word gedreigt, myn volk, myn staat, myn eer.
Wat monster in myn Hof...

TAXIS.

'k Derf't u naauw melden, Heer.
Een fiere Schoonheid, vervan de aanslagte verbloemen,
Derst, zonder beeven, op't gepleegde schelmstuk roemen:
De ondank're ontdekt zich zelf: des, breekende 't ontzag,
't Geen haare staat vereischt, heb ik haar, voor den dag,
In uw vertrek gebragt.

THOAS.

Men doe haar binnen treden.
't Ghaate feit, 't geen gy zo heinlyk wist te sineeden,
Ontdekt uw valschen aard, ontmenschte Priesteres:
Maar, door u straf... Wat zie 'k? Goon! 't is de Ryksprinfes.

V Y F D E T O O N E E L.

THOAS, TOMYRIS, TAXIS. *Lyfwacht.*

TOMYRIS.

Ja, 'k ben 't, Trouwlooze, wil uw dwaaling vry verbannen.
Ik kom de raazerny van 't schuim der aartstierannen
Vol vreugde zien. Ik ben 't, wiens hand is van de Goon
Geschiedt, Ontaarde, om u te bonzen van de troon.

THOAS.

Hydaspes, laffe ziel, ik ben door u verraaden!

TOMYRIS.

Neen, wyt de schuld u zelf, en uw geveinsde daaden.
Uw vuige staatkunde, en 't verbergen van myn vlugt,
Heeft zelf uw val bewerkt, en 't leed, waarom gy zucht:
'k Heb my daar van bediend, om u naar 't hert te steeken,
En, door een ed'le daad, gelede hoon te wreeken.

Na gy de scepter had ontweldigd uw vorstin,
Myn echt versmaad ter gunst van uwe nieuwe min;
Kund ge u verbeelden, dat ik zoude, op uw begeeren,
My tot de laffe keur van een Sarmaat verneëren:

Dat

Dat ik myn vaderland zou derven, om u daar
 't Ontwettig ryksbestier te laten? neen, Barbaar. (dekken,
 Gy waande, als slechts myn vlugt door 't duister was te
 Dat ik goedwillig, ongewroken, zou vertrekken.
 Maar, ver van zwichten, was 't bestemt, dat deeze nacht
 Gy, door ons eedgespan, zoud werden omgebracht:
 Als in den Tempel, daar ik my voor 't laast zou uiten,
 Een ed'ler drift my deed verand'ren van besluiten.
 Tieran, het plengen van uw bloed, myn wraak ten zoen,
 Scheen my te klein een straf, kon my noch niet voldoen.
 Des, om u zonder eind die zielwond te doen heugen,
 Om 't gift van wanhoop u, met lange en bitt're teugen,
 Te doen inzwelgen, heb ik in der Grieken hand'
 Dianaas Kerkbeeld zelf gesteld, dat heilig pand:
 Hen havenwaarts geleid, en doen aan boord geraaken:
 De Priesteres ontruikt aan uw onwettig blaaken:
 En 't zo besteld, dat haar Hydaspes, in myn steê,
 Aan het Sarmaatsche Schip geleid heeft op de reê.
 Nu zal zy, hebbende u, en 't ryk de schop gegeven,
 En in een and're lucht, en voor een ander leeven.

THOAS.

Myn Lyfwacht, dat men haar vervolg.

Z E S D E T O O N E E L.

THOAS, TOMYRIS.

THOAS.

Ontaarde, uw val...

TOMYRIS.

Waant gy, dat zich het lot voor u verklaren zal?
 Of dat de Hemel, die nooit strafte zonder reden,
 Ter gunst van u, Tieran, verhard in heiloosheden,
 Haar sluiten zou de weg naar 't magtig Argos? neen!
 Uw val genaakt: haar roem breekt door de neven heen.

Ze is die Iphigenie, uit Agamemnons bloede
 Gesprooten, die Diane in Aulis zelf behoeude
 Voor Calchas wreedheid, schoon zylang is dood geächt.
 Van deeze Grieken, die 'k gerukt heb uit uw magt,
 Is de een Orestes, haar doorluchte Broeder, de ander

Haar

Haar Bruidegom. 'k Zag zelf, hoe teder zy elkander
 Omhelsden, na veel leeds: ja hoe de lieve band
 Van een gezegende echt hen paarde, hand aan hand.
 Hoe zegepraald myn hert! wat smaakt het zoetigheden!
 Hoe stygt myn wraak in top! 'k hielp zelf de schichten smeden!
 Die u 't meenedig hert doorwonden. Welk een vreugd!
 'k Laat u ten prooi, Barbaar, aan eind'looze ongeneugt,
 En pyn, en zielsverdriet: 't word nu uw beurt van zuchten.
 'k Voorzie reeds, hoe gy staåg zult voor uw vyand duch-
 En angstig beeven op uw waggelende troon, (ten;
 Voor de aangehitste wraak van Agamemnon's Zoon;
 Hoe u 's Meëminnaars heil zal grieven, 't zuiver blaaken
 Dier Grieksche schoonheid, en hun beider zielsvermaaken:
 Hoe u de knaaging 't hert doorwroet, en schoeid, en
 Die u Orestes heeft gelaaten aan dit strand. (brand,
 ja, in myn rampen kan 't my wonderlyk behaagen,
 Dat uwe trotsheid is gefnuikt door myne laagen.

THOAS.

Ha! Wreede, 't gaat te hoog. 'k Weet midd'len, om't vermaak
 Wel haast te stooren, van uwe ingebeeldde wraak.
 Zo myn Gevangens, die gy listig wist te ontflaaken,
 Hier niet verschynen, maar van 't strand in zee geraaken,
 Zult gy hun stoute vlugt bekoopen met de dood.

TOMYRIS.

'k Braveer uw woede, ontmenschte: Orest' is buiten nood:
 De winden voeren weg uw Priesteresse, uw leeven.

Z E V E N D E T O O N E E L.

THOAS, TOMYRIS, TAXIS.

TAXIS.

't Gaat wel, myn Vorst; wil u maar straks naar 't strand
 De dag heeft ons doen zien de vlugtige, aan de reë
 Door een verwoede storm verlet: de onstuime zee
 Verbied hen 't vluchten, geeft hen over in uw handen.
 Hydaspes stormt op 't schip, bezet alom de stranden.
 Maar't volk, met groot geschreeuw, durft uw bevel weêrstaan:
 Trouwlooze Anthenor styft hun woede, en streeft voor aan.
 Zy willen 't Schip met magt ontzetten, onder 't muiten:
 Uw

Uw tegenwoordigheid alleen kan 't oproer fluiten.

THOAS.

Kom, gaan wy 't dolle graauw, dat zonder reden woed,
Verftrooijen, en hun drift uitblusfchen in hun bloed.
Gy, Taxis, wyl ik vlieg naar de opgeruide fchaaren,
Wil myne vyandin in dit paleis bewaaren.

ACHTSTE TOONEEL.

TOMYRIS, TAXIS.

TOMYRIS.

Alziende Goden, die de deugd en 't recht bemind;
Zult gy gedoogen, dat een Aartstieran, verblind
Door liefde en staatzucht, op de onnozelheid zal woeden,
Die worsteld en bezwykt in drang van tegenspoeden?
Dat die ontmenschte, met een afgebrand gemoed,
Die zich in traanen wast, en baad in burgerbloed,
Na zo veel heiloosheên, en valsch gefchondene eeden,
Hen moorden zal, en op doorluchte herten treden?
Bescherme eer, goede Goôn, de Uitheemsche; kroonhun deugd?
En geef hen, eens verlost, een ongestoorde vreugd.
In hoop van zulk een heil, ga ik, uit pligt gedreeven,
Hen bystaan, en aan 't hoofd der myne my begeeven,
Aan de oever... Snoode mensch, wat maakt u toch zo
Dat gy my wederftreefd, my hier gevangen houd? (flout,

TAXIS.

Gy weet, Mevrouw, wat my bevolen is.

TOMYRIS.

Trouwlooze,

Onzalig Dienaar, die uw Dwingland styft in 't booze;
Durft gy, om Thoas te behaagen, dol van zin,
't Ontzag verbreeken, my, uw wettige Votflin,
Verschuldigd? schend gy 't recht der koningen? ô schanden!
Wacht gy, dat de Aartstieran my, met bebloede handen...
Maar, 't is te lang gevreesd in deeze jongfte nood:
Gy wederhoud my niet: 'k vlieg naar de zege, of dood.

NEGENDÉ TOONEEL.

TOMYRIS, TAXIS, ERINE.

ERINE.

Ontvlugt, Mevrouw, ontvlugt den Dwingland, en zyn

(tooren.
TO-

TOMYRIS.

Is hy verwinnaar? ach, Erine, wat wy hooren!
 Heeft hy ten tweedemaal de Grieken in zyn magt?
 Zyn zy rampzalig, door zyn moorddolk, omgebracht?

ERINE.

Ach! vraag my niets, Mevrouw: die barning van gevaaren,
 Heeft zo myn ziel ontroerd, dat ik naauw kan bedaaren.
 De schrik'lyke oorlogskreet, die zig alom verheft,
 Het naar geknars van 't staal, dat ys'lyk woed en treft,
 't Gewoel, en 't droef gekerm, stremt my het bloed in de
 In die verwarring zag ik Thoas schielyk nad'ren, (ad'ren.
 Die van zyn wacht bestuwt, gelyk een bliksem vloog,
 En alles nedervelde. Op dit gehaat vertoog,
 Keerde ik uit angst en pligt, die my voor u deed duchten.
 Prinses, ach! volg myn raad: wil Thoas woede ontvlugten.

TOMYRIS.

Hoe, zoude ik vlugten? neen, Erine; 't was te laf:
 Zo ik de Grieken, zo 'k myn volk in nood begaf:
 Kom, laten we aan het strand hen moed'gen onder 't vech-
 En, wil 't de Hemel, eens dit staatkraakeel beslechten. (ten,
 'k Zal heden sterven, of regeeren, hoe 't ook gaat.

ERINE.

Voorkom uw val: maar 'k hoor gerucht. Ach! 't is te laat.

TIENDE en LAATSTE TOONEEL.

TOMYRIS, ANTHENOR, ERINE.

ANTHENOR.

Gy zegepraald, Mevrouw: de Goôn, in 't eind bewogen,
 Bestraalen met hun gunst de onnozele uit den hoogen.

TOMYRIS.

Anthenor, is het waar? wat wond'ren zegt gy my?

ANTHENOR.

Dat ons de Hemel red, en dempt de dwinglandy:
 Men zag nooit dag zo naar: zy scheen van 't lot beschoren
 Ten schouwtooneel van woede, en aller Goden tooren.
 't Was of, en lucht, en aarde, en zee, in een gespan
 Onze aanslag stoorden, en beschermden den tieran.
 De onstuime golven, en de winden, uitgelaaten,

Ver-

Verhinderden 't vertrek van Grieken en Sarmaaten.
 Hydaspes, ziende hen door die orkaan bekneeld,
 Hereischt de Grieken en het Kerkbeeld met geweld,
 En meent het zwakke schip te dwingen door zyn magten.
 Maar held Orestes stryd met onweêrtaanb're krachten:
 Zyn arm doet wonderen, maakt overal ruimbaan,
 En slaat dien vyand af: niets kan hem tegenstaan.
 'k Verschyn daar onderwyl, gevolgt van trouwe vrienden,
 Die straks 't ontzetten van de Griek zich onderwinden:
 Het volk, rondom my heen vergaderd, doet een jacht
 Van schichten daalen op de alom bestrede wacht:
 Als wreede Thoas, aan het dood'lyk strand gekomen,
 Zyn benden moedigd, door de schrik reets ingenomen.
 't Gevecht, op nieuw hervat, spild bloed, slicht droeve
 Hydaspes stort ter neêr, van Pylades doorboord. (moord.
 De Dwingeland, op dit vertoog tot wraak gedreven,
 Van weinige gevolgt, durft naar Orestes sreeven.
 Hy rand hem aan: zyn kracht begeeft hem in die nood:
 't Staal van Orestes doet hem sneuven.

TOMYRIS.

Hy 's dan dood?

ANTHENOR.

ô Ja, Mevrouw: zo haast zyn bloed de ontroerde baaren
 Beverwt had, zag men straks die zeeërkaan bedaaren.
 De golven vallen vlak, en zinken in hun kolk:
 De lugt werd helder, en verkwikt 't onstelde volk,
 Door blyde kalmte; nu de Grieken, hun elenden
 Ontworsteld, zegenryk hun kiel naar Argos wenden.

Terwyl gy, tredende vol luister op den troon
 Van uw Voorouderen, door wettiger geboôn,
 Uw volk bestieren zult, 't geen, wars van wreede Heeren,
 Op bet're dagen hoopt, door uw gewenscht regeeren.

TOMYRIS.

Hoe groot, ô Hemel! is uw wysheid, die het kwaad
 Ter straffe daagd, die deugd nooit onvergouden laat!
 Kom, gaan wy tempelwaarts, de Goôn, met dankb're herten,
 Aanbidden voor 't altaar; zy heelen onze smerten:
 Zy geeven 't Seytische volk hun vryheid, my de staf,
 Den Grieken zege en vreugd, den Dwingeland zyn straf.

E I N D E.

